

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. NR. 5. SEP. 2014

lev
bladet

63. ÅRGANG

"Det handler jo ikke bare om at få mad på bordet og tøj på kroppen. Friheden til at komme ud og være en del af samfundet er også fundamental"

Pernille Vigsø Bagge, SF

"Det er skræmmende læsning, at der næsten er sket en tredobling i antallet af handicappede, der slet ikke har mulighed for at tage på ferie, festival m.v. fra 2011 til 2014"

Anne-Mette W. Christiansen, Venstre

LED- SAGEL- SE

CHRISTIANSBORG
MÅ HANDLE

ANNONCE

- 4 Kort nyt**
- 5 Leder** – Smidt ud af sit eget hjem
- 6 Klar til kamp?**
– Pårørende er nervøse for at komme med kritik af bosteder og sagsbehandling
- 10 Ledsagelse** – Politikere erkender, at det er uholdbart at mennesker isoleres i deres bolig
- 18 Arbejdsrelateret vold** – Borgere med handicap risikerer sagsanlæg
- 20 Måltrettet misbrugsbehandling**
– Helt nyt behandlingstilbud til mennesker med udviklingshæmning
- 25 LEVs bidragskampagne er en succes**
– Næsten 200 bidrag er kommet ind
- 26 Ild som udtryksform**
– Mange domfældte udviklingshæmmede er dømt for brandstiftelse
- 31 Indkaldelse til LEVs landsmøde og ekstraordinært repræsentantskabsmøde**
- 32 Digital Post** – Rejsehold skal hjælpe med at få posten ud
- 35 Maria Quitzaus pyramide** – TV-Glad fejrer jubilæum med bogudgivelse
- 45 LEV nyt**
- 46 Kort nyt**

En fremtid uden dom

Forskningsprojektet "En Fremtid uden Dom - forandringer af hverdagslivet hos voksne med kognitive, mentale og kommunikative funktionsnedsættelser" har netop udgivet første delrapport af i alt to.

Rapporten "Hvorfra - Hvorhen: Den socialpædagogiske indsats på et botilbud for voksne udviklingshæmmede med dom" bygger på praksisstudier på det socialpædagogiske botilbud Snåstrup Vestergård.

I rapporten beskrives blandt andet, hvordan den socialpædagogiske indsats formes af organisatoriske rammer, styringsteknologier og strukturer, der influerer på metoder, redskaber og aktiviteter i den socialpædagogiske indsats.

Rapporten viser, at fremtiden for de fleste domsbragte beboere med udviklingshæmning er utydelig. Men selvom socialisering og deltagelse i normalsamfundet, på lige fod med andre mennesker, synes at være et uopnåeligt mål, så betyder det ikke, at indsatsen, rettet mod socialisering og udvikling af målgruppen, ikke eksisterer. Derimod betyder det, at indsatsen og behandlingen er rettet mod en personlig udvikling af målgruppen, uden at det på nuværende tidspunkt er tydeligt, hvad kriterierne for den "færdigbehandlede" borger med udviklingshæmning er.

Forskningsprojektet "En Fremtid uden Dom" udføres af Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet i et samfinansieret samarbejde med Region Nordjylland, Region Midtjylland, Aarhus Kommune og Jysk socialforsknings- og evalueringssamarbejde.

**Læs mere på
slvidensbank.dk.**

Hvem skal udføre en praktisk social opgave?

Mange borgere har et ønske om at bestemme eller få indflydelse på, hvem der skal udføre forskellige opgaver, som de er blevet bevilget inden for det sociale område. Det hører man jævnligt om i DUKH (Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet). DUKH fik således et spørgsmål fra en borger, der ville vide, hvem der bestemmer, hvilken bostøtte bevilget efter servicelovens § 85, der skal komme i borgerens hjem. Svaret på spørgsmålet skal findes i det, man kalder for "Faktisk forvaltningsvirksomhed", og det kan du læse mere om i Praksisnyt nr. 38 fra DUKH på dukh.dk.

Danske hospitaler bruger nu gen-test til at afsløre Downs

Den hastige udvikling inden for gensekventering betyder, at fostre med Downs syndrom kan opdages med 99,9 procents sikkerhed alene med en blodprøve fra moderen. Testen kan erstatte en stor del af de omkring 2.800 årlige moderkagebiopsier, der i én procent af tilfældene fører til ufrivillig abort.

Metoden er under hastig udbredelse på de danske sygehuse, men der mangler systematik i den måde, hvorpå gentestene anvendes, skriver Ingeniøren. Sundhedsstyrelsens retningslinjer for fosterdiagnostik fra 2004 nævner nemlig ikke gentest. Det betyder, at sygehusene bruger forskellige tests.

I Europa er det kun Danmark og Holland, der tilbyder gentest til afsløring af Downs syndrom.

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEV'S LANDSFORMAND

Smidt ud af sit eget hjem

“Kommunalbestyrelsen i Jammerbugt Kommune har besluttet at bringe botilbuddet på Skipper Clements Vej til ophør.”

Sådan lyder beskeden i et af de breve, som de fem beboere i bofællesskabet Skipper Clements Vej i Jammerbugt Kommune modtog i foråret. Og den besked er jo sådan set ikke til at misforstå: “Kommunen har besluttet at nedlægge dit hjem, fordi vi synes, det kunne være mere praktisk (for kommunen), hvis du boede et andet sted. Vi spørger ikke, om du vil flytte – nej, vi har allerede besluttet det for dig.”

Bofællesskabet Skipper Clements Vej er boliger opført efter lov om almene boliger. Beboerne har været rigtig glade for at bo der og ønsker ikke at flytte. Beboerne har lejekontrakter, som i ethvert andet lejebyggeri – og burde dermed være beskyttet af lejeloven som enhver anden lejer. Men den slags tager man åbenbart ikke så alvorligt i Jammerbugt.

LEV har siden kommunens beslutning blev kendt forsøgt at tale kommunen til fornuft. Først lokalt – hvor også medarbejdere og pårørende har protesteret – og siden starten af august også fra landsforeningens side. Jeg skrev til kommunen med kopi til Statsforvaltningen, Socialtilsyn Nord, Socialministeriet og By og boligministeriet med krav om, at flytte-beslutningen blev omgjort med det samme. Men lige lidt hjalp det. Beboerne blev flyttet fra 1. september.

Sagen fra Jammerbugt Kommune ligger i forlængelse af en række andre sager, hvor kommuner ser stort på borgernes rettigheder – og på gældende lovgivning. Vi har beskrevet nogle af dem i tidligere numre af LEV Bladet, og de er på forskellig vis kendetegnet ved, at mennesker med udviklingshæmningsgrundlæggende rettigheder til deres egen bolig – deres hjem – krænkes på det groveste.

Jeg har ved gentagende lejligheder gjort diverse socialministre opmærksomme på disse alvorlige problemer.

Men intet sker.

Det lovstridige – og uværdige – flyttecirkus fortsætter med uformindsket styrke. Med store menneskelige omkostninger til følge, for der er vel ingen grund til at tro, at udviklingshæmmede skulle føle sig mindre krænket af, at en offentlig myndighed flytter dem fra deres hjem?

I sagen fra Jammerbugt Kommune har ingen af de statslige myndigheder, som jeg orienterede om sagen, handlet effektivt. Statsforvaltningen har sendt et brev til kommunen med en række spørgsmål, men de oplyser samtidig, at sagsbehandlingstiden er cirka 20 uger – altså et lille halvt år efter at beboerne

blev ulovligt tvangsflyttet. By- og boligministeriet har også sendt et brev til kommunen, hvor de oplyser om gældende lovgivning – men har ellers ikke foretaget sig noget. Og Socialministeriet – de oplyser, at ministeren ikke kan gå ind i en enkeltsag som denne.

Dermed står de fem beboere på Skipper Clements Vej i noget, jeg vil kalde for en form for retsløshed. Selvom det er åbenlyst for enhver med indsigt i lovgivningen, at kommunens beslutning er lovstridig, så er løbet kørt. Ingen kompetente myndigheder kommer dem til

undsætning i forhold til en kommune, der tydeligvis ser stort på deres rettigheder. Jammerbugt Kommune bliver efter min bedste overbevisning sat på plads

af Kommune- og Boligministeriet ved Statsforvaltningen – men hvad er situation til den tid? Har kommunen genudlejet deres lejligheder? Og kan man overhovedet flytte sårbare mennesker tilbage efter et halvt år?

De fem borgere fra Skipper Clements Vej er blevet brikker i et spil, hvor reglerne ikke er kendt for deltagerne, og hvor snyd med samme åbenlyst tolereres af kampdommeren.

Sagen fra Jammerbugt Kommune ligger i forlængelse af en række andre sager, hvor kommuner ser stort på borgernes rettigheder – og på gældende lovgivning

Klar til kamp?

For mange pårørende kan det kræve stor overvindelse at tale højt om mangelfuld indsats i forhold til ens søn/datter. Frygt for repressalier er udtalt

Er pårørende til udviklingshæmmede nervøse for at komme med kritik til eksempelvis sagsbehandleren, til lederen i et botilbud eller til embedsmænd i kommunen?

Det spørgsmål stillede vi på LEVs Facebookside. Og stort set alle reaktioner er gået på usikkerhed, ubehag og frygt for at kritisere dem, der står for hjælp og støtte til ens søn eller datter. Men flere udtrykker dog også en trodsighed.

Frygten for repressalier trodses nemlig af mange – et stykke af vejen i hvert fald, fordi alternativet ofte vil være endnu værre. Som en skriver på LEVs Facebook:

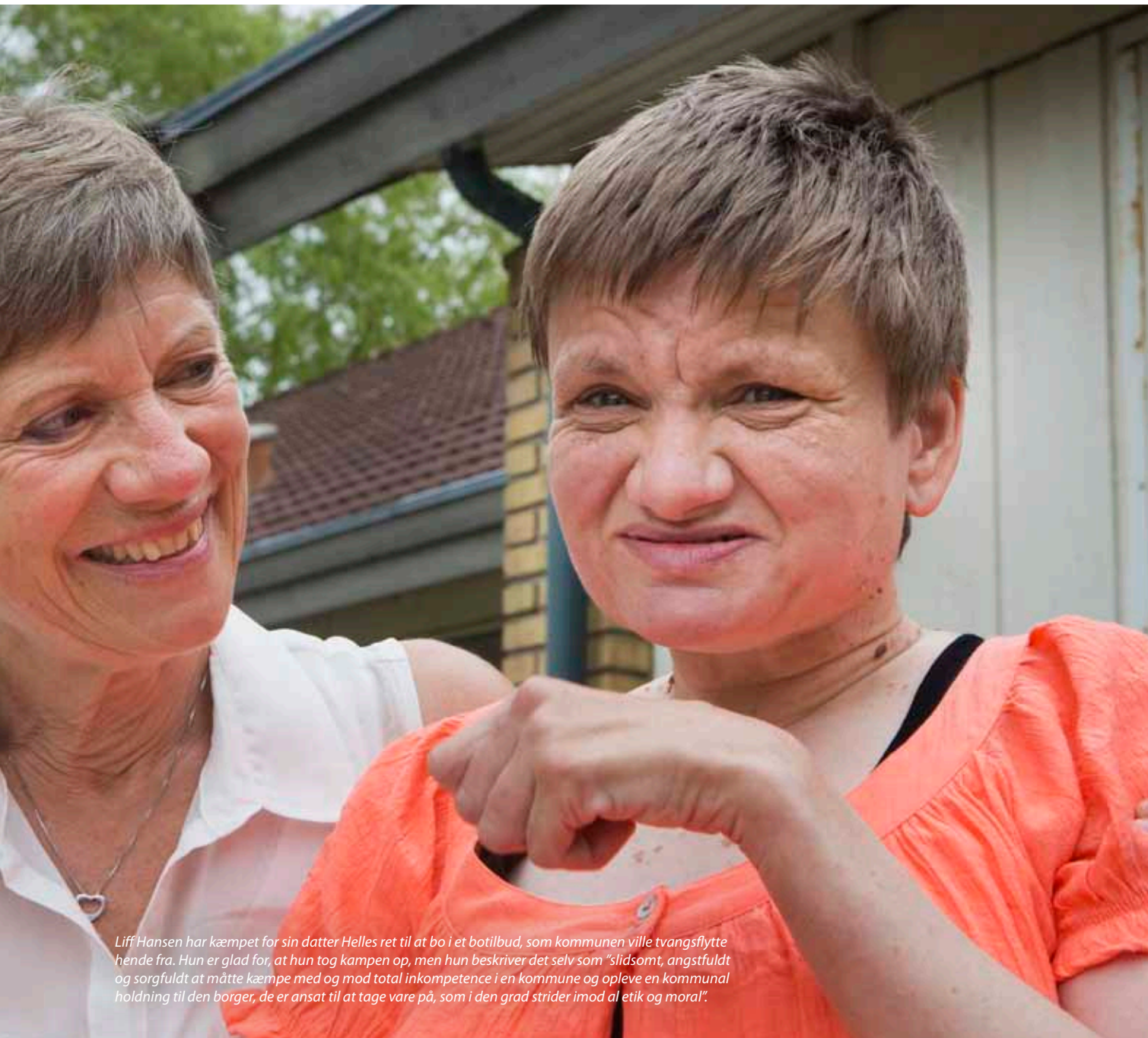
”Selvfølgelig er man bange. Jeg er en af dem, der ikke holder mund (...) Jeg har to søstre og kan godt mærke, at der bliver snakket i krogene om mig. Jeg er ligeglad. Men jeg skal klart passe på. For det går ikke ud over mig, men min søster kan jo få en plejer, der tager det personligt. Det er et stort problem. Men samtidig tænker jeg på alle dem, som ikke har pårørende bag sig. De er nu engang dårligere stillet, end dem der har pårørende.”

Kommentarerne til LEVs Facebook-opslag tyder imidlertid på, at langt fra alle pårørende undgår sanktioner fra kommunen, hvis de tager kampen op. En anden skriver for eksempel som kommentar:

”Der er jo straf forbundet med al kritik både til kommune og til en ledelse. Har aldrig hørt om en ledelse, der tog godt imod kritik - uanset den var konstruktiv. Har prøvet det som medarbejder, og det kostede et job at åbne munden. Nu er jeg pårørende og har det sidste år fået mange straffe i form af NEJ til al hjælp, fordi jeg rettede kritik af kommunen.”

Samme vurdering kommer fra en tredje, der svarer direkte på spørgsmålet i LEVs opslag med følgende kommentar: ”Klart ja, mange tør ikke klage, det rammer deres pårørende. Personalet tør slet ikke sige noget. Selv om de ved, at bostedet bare er blevet opbevaring, der sker intet for beboerne i fritiden!”

Liff Hansen har kæmpet for sin datter Helles ret til at bo i et botilbud, som kommunen ville tvangsflytte hende fra. Hun er glad for, at hun tog kampen op, men hun beskriver det selv som "slidsomt, angstfuldt og sorgfuldt at måtte kæmpe med og mod total inkompetence i en kommune og opleve en kommunal holdning til den borger, de er ansat til at tage vare på, som i den grad strider imod al etik og moral".

FRYGT FOR OFFENTLIGHED

Kommentarer på Facebook er naturligvis ikke statistik, men de underbygges af de oplevelser, vi hører både i LEVs rådgivning og LEVs kommunikationsafdeling. Ønsket om at komme frem med den relevante kritik er der, men på et tidspunkt begynder uroen, ubehaget eller frygten at krybe ind. Og i mange tilfælde ønsker man ikke at stå frem med kritikken i eksempelvis et lokalt medie eller LEV Bladet.

- Jeg ved, at mange pårørende år efter år kæmper en sej kamp for deres børn – unge eller gamle. Men på et tidspunkt sker det for mange, at de begynder at holde lidt igen – enten i afmagt eller

fordi de er nervøse for, at det kan få negative konsekvenser at udtrykke kritik.

- Nogle gange være nødvendigt at flytte kampen fra den slagne klagevej til offentligheden. Og så kan det blive svært for den enkelte at håndtere. Man ved, at man er en lille fisk i forhold til alle de ressourcer, som borgmesteren, udvalgsformændene og alle kommunens jurister kan trække på. Det betyder så desværre også, at det kan lykkes forvaltningerne at holde vigtig og berettiget kritik nede, siger LEVs landsformand Sytter Kristensen.

PÆDAGOGERNE TIER

LEVs forespørgsel på Facebook kommer i forlængelse af en undersøgelse, som SL

har lavet blandt 1400 specialpædagoger. Undersøgelsen, som blev offentliggjort i juni måned, viser, at en stor del af de socialpædagoger, der arbejder i det offentlige, tager mundkurv på, når det kommer til kritisable forhold på deres arbejdsplads.

Cirka hver tredje socialpædagog har været vidne til kritisable forhold, som offentligheden burde have kendskab til. Fire ud af ti har haft lyst til at ytre sig offentligt, men har i en eller flere situationer undladt at gøre det.

Men det er ikke kun medarbejdernes arbejdsmiljø som er truet, når medarbejderne tier stille med kritiske forhold.

Sårbare borgere risikerer også at blive ramt hårdt, når ytringsfriheden kommer under pres.

I december 2012 fortalte Dagbladet Information således, hvordan retssikkerheden for mennesker med udviklingshæmning er truet, fordi mange pædagoger ikke tør hjælpe beboere i botilbud i en konflikt med den sagsbehandlende kommune. I artiklen fortalte en medarbejder eksempelvis, hvordan nogle af hans kolleger blev kaldt til en kammeratlig samtale, fordi de havde hjulpet en beboer med at anke en afgørelse. "Og så gør man det jo ikke en anden gang," udtalte han i den forbindelse.

En vigtig del af baggrunden for medarbejdernes frygt handler om kommunernes dobbeltrolle som både arbejdsgiver og visiterende myndighed. Det er

kommunerne, der visiterer borgerne og betaler for beboernes pladser på bostederne – og hvis en medarbejder hjælper en borger med at klage over en afgørelse, så hjælper hun (m/k) i mange tilfælde med at klage over sin egen arbejdsgiver.

Den hjælp er der tilsyneladende flere og flere kommuner, som ikke vil acceptere, mener LEVs landsformand Sytter Kristensen. Hun finder, at den nye undersøgelse fra SL tegner et uhyggeligt billede af, hvor udbredt problemet er:

- Nu kan vi se, at rigtig mange medarbejdere, også i bosteder for mennesker med udviklingshæmning, holder mund om problematiske forhold. Det er en uhyggelig udvikling, hvor fokus på ro og budgetoverholdelse er så stærk, at alt andet må vige. Både behandlingen af borgerne og deres retssikkerhed – og

medarbejdernes arbejdsmiljø. Det er et alvorligt skred.

BEKYMRENDE STEMNINGSSKIFTE

Kommentarerne på LEVs Facebook-opslag, sammenholdt med SL's undersøgelse, giver grund til stor bekymring i forhold til, hvilket rum der er for kritik i den offentlige virkelighed, mener Sytter Kristensen:

- Jeg ser det som et bekymrende stemningsskifte, hvor frygten har spredt sig. Flere har tydeligvis konkrete oplevelser med alvorlige konsekvenser – og det er dybt problematisk. Jeg mener, der er brug for en moralsk oprustning i kommunerne, hvor man klart og tydeligt tager afstand fra brugen af direkte eller indirekte trusler, fyringer og chikane, når pårørende eller medarbejdere taler sårbare borgeres sag over for myndighederne, siger Sytter Kristensen.

MOR:

Vigtigt at turde ytre sig

Heldigvis er der stadig pårørende, som siger fra. En af dem er Liff Hansen, mor til Helle, der er udviklingshæmmet. I LEV Bladet nr. 4 fortalte vi om Liffs kamp for at undgå, at Helle af Ishøj Kommune blev tvangsflyttet ud af Vallensbæk Kommune til et §108 botilbud i Ishøj, fordi de fejlagtigt troede, at hendes daværende var et midlertidigt §107 tilbud.

Om det at kæmpe for sin datter – også offentligt – siger Liff:

- Jeg havde da helst været det foruden at skulle stille op mod den kommune, som skal sørge for at yde den nødvendige hjælp i forhold til min datters behov! Og ja, tanken om hvilke konsekvenser det eventuelt kan få, har jeg tænkt på mange gange. Men jeg mener, at det er vigtigt at turde ytre sig og kæmpe for ordentlige forhold og vilkår for vores udviklingshæmmede børn og voksne. For derved også at dele sine oplevelser med andre, som måske vil komme i en lignende situation og for sammen at

stå stærkere i forhold til bedre vilkår for vores pårørende.

- Jeg vil til hver en tid kæmpe for min datters ret til at blive mødt med udgangspunkt i hendes behov, selv om det er en hård kamp mod nedskæringer og en holdning til vores borgere med handicap, som lader meget tilbage at ønske. Vigtigt, synes jeg, er det at bede om hjælp og støtte for at turde tage kampen op. Det vil jeg håbe flere vil benytte sig af. Jeg har selv haft uvurderlig hjælp af LEVs rådgivning.

Artiklen i LEV Bladet har ikke givet Liff problemer i forhold til hverken forvaltning eller bosted. Faktisk har den givet forbløffende få reaktioner:

- Jeg har ikke fået nogen reaktioner fra hverken bofællesskab eller Ishøj Kommune. Det er vel i sig selv kritisabelt, at man prøver at forbigå det i tavshed. For selvfølgelig har de læst artiklen, der vedrører noget helt fundamentalt i

forhold til en af de borgere, de har det daglige ansvar for at hjælpe og støtte. Og hvis man ikke er i stand til overhovedet at håndtere kritik – enten den er rigtig eller forkert – så giver det meget svære betingelser at samarbejde under. Hvis jeg ikke var så hårdhudet, ville det også have været meget ubehageligt med denne ikke-reaktion.

Artiklen er dog også blevet læst af i hvert fald ét kommunalbestyrelsesmedlem i Vallensbæk fortæller Liff Hansen. Det fik vedkommende til at stille en masse spørgsmål til den kommunes behandling af sagen. Kommunalbestyrelsesmedlemmet har også bedt om aktindsigt, hvilket har medført, at en række helt nye oplysninger om sagen er kommet frem – oplysninger der ikke blev givet til Liff Hansen, da hun bad om aktindsigt. Så på den måde har det at stå frem flyttet noget.

ANNONCE

LED-

AF THOMAS GRUBER, POLITISK KONSULENT I LEV ■

SAGEL-

SE

CHRISTIANSBORG MÅ HANDLE

Det er uholdbart, at mennesker med udviklingshæmning i tiltagende grad isoleres i deres botilbud. Det giver et bredt udsnit af Folketingets partier udtryk for i en rundspørge, som LEV Bladet har foretaget. Men sympatien må bakkes op af effektiv handling fra Christiansborg. Hvis det blot overlades til kommunerne, vil den negative udvikling bare fortsætte

LEV Bladet har spurgt et udsnit af Folketingets partier (se spørgsmål og svar på næste side), hvad deres holdning er til en ny undersøgelse fra SL, der viser, at stadig flere bliver berøvet muligheden for den nødvendige støtte og ledsagelse til at komme uden for deres botilbud.

Politikerne er over en bred kam oprørte over resultaterne af SL's undersøgelse. Fra højre til venstre i salen er meldingerne, at "det er en meget trist udvikling", "skræmmende læsning", og at "vi er ved at udhule velfærden", og at der er "skåret hårdt på den kommunale service og hjælp til borgerne siden 2009".

Disse meldinger tolker LEVs landsformand, Sytter Kristensen, som en massiv opbakning til, at der må sættes effektivt ind, så udviklingen kan vendes.

"Vi kan selvfølgelig også bakke op om, at en eksisterende ret udvides til at omfatte de grupper, der har behov for den"

Finn Sørensen, Enhedslisten

"Ministeren har sovet i timen, når det kommer til handicappedes muligheder for at tage på sommerferie eller festival. Problemstillingen er ikke ny, og derfor burde Sareen for længst have handlet"

Anne-Mette W. Christiansen, Venstre

RG

- Jeg er rigtig glad for, at der politisk set er så bred en erkendelse af, at denne tiltagende isolation ikke kan fortsætte. Der er forskellige forklaringer på, hvorfor det har udviklet sig på denne måde, men alle er enige om, at det er fuldkommen uacceptabelt. De meldinger peger kun i en retning. Der skal findes en løsning, siger landsformanden.

HVAD MENER POLITIKERNE, DER SKAL GØRES?

Politikerne er i rundspørgen blevet bedt om at forholde sig til landsformandens forslag om at sikre minimum 15 timers ledsagelse månedligt til alle.

Her er svaret fra Enhedslistens Finn Sørensen nok det mest klare, idet han siger: "Vi kan selvfølgelig også bakke op om, at en eksisterende ret udvides til at omfatte de grupper, der har behov for den". Fra SF's Pernille Vigsø Bagge er meldingen lidt mere uafklaret, idet hun er bekymret for at fastsætte minimumsstandarder: "Jeg vil ikke lægge mig fast på de 15 timer. Det lukker af for kommuner, der faktisk vil gøre det bedre. (...) Men jeg er med på, at der skal gøres noget. Også med lovgivning. Vi skal forpligte kommunerne på, at der skal sættes penge af, så der er den nødven-

dige ledsagelse. Vi skal tage teten her på Christiansborg".

Fra Dansk Folkeparti Karina Adsbøl er meldingen, at kommunerne skal overholde gældende lovgivning: "Det handler jo om, at folk skal have den hjælp, som serviceloven foreskriver. Og efter servicelovens § 97 skal kommunen tilbyde 15 timers ledsagelse (...)". Venstres Anne-Mette W. Christiansen vil have socialministeren på banen med en løsning: "Ministeren har sovet i timen, når det kommer til handicappedes muligheder for at tage på sommerferie eller festival. Problemstillingen er ikke ny, og derfor burde Sareen for længst have handlet."

Sytter Kristensen mener, at svarene afspejler et ønske om, at der handles politisk, men hun bemærker samtidig, at der er forskel på, hvor konkrete politikerne er. Hun synes dog, at det vigtigste er, at der bredt i Folketinget er en erkendelse af, at noget må gøres – også fra Folketingets side:

- Jeg er selv kommet med et forslag, der vil give alle – uanset boform og uanset hvilket handicap man har – ret til de 15 timers individuel ledsagelse, som vi

allerede kender fra Servicelovens § 97. Det er for mig at se en enkel og effektiv tilgang.

- Men hvis politikerne har andre, lige så effektive løsninger, så skal det ikke komme an på det. Det vigtigste er, at løsningen kommer – og at den er troværdig i forhold til reelt at beskytte borgerne mod denne kommunalt påtvungne isolation. Og så er det naturligvis afgørende, at muligheden for at få den nødvendige ledsagelse ikke bliver et spørgsmål om pengepengens størrelse. Den model har kommunerne jo ligesom praktiseret med den ulovlige brugerbetaling, og det gav nogle forrykte resultater, siger landsformanden.

Sytter Kristensen beklager, at det ikke lykkedes at få en kommentar fra det største regeringsparti, Socialdemokraterne. Gentagende henvendelser på mail og sms gav intet resultat.

LEDSAGELSE

Politikere om forringede forhold for mennesker med handicap

Finn Sørensen,
Enhedslisten

I juni udsendte Socialpædagogernes Landsforbund, SL, en undersøgelse, der viser, hvordan kommunerne i tiltagende grad svigter de mest sårbare med handicap. Siden 2011 er stadigt flere blevet berøvet muligheden for den nødvendige støtte og ledsagelse til at komme uden for deres botilbud, viser undersøgelsen.

Undersøgelsen er baseret på spørgeskemainterview blandt pædagoger i botilbud, dagtilbud mv. til mennesker med udviklingshæmning og andre handicap i årene 2011, 2013 og 2014. Hovedkonklusionen er, at der - år for år - er sket markante beskæringer af hjælpen til de mennesker med handicap, som har størst behov for hjælp i hverdagen. Der er tilbagegang på en række centrale områder.

Det er markant forringede økonomiske rammer i tilbuddene, som er årsagen til den negative udvikling i borgernes mulighed for at komme uden for deres botilbud. I 2011 svarede 53 procent, at det er økonomi som er årsagen - i 2014 er det hele 69 procent, som angiver dette som årsagen. I samme boldgade svarer 25 procent i 2011, at årsagen er, at der skal tages hensyn til andre borgere i botilbuddet. I 2014 er det hele 43 procent, som angiver denne årsag.

Det kræver et politisk svar, mener vi i LEV, og derfor har vi spurgt politikere fra begge fløje i Folketinget, hvad de mener om undersøgelsens resultater, og hvad de vil gøre for at rette op. Vi har spurgt Enhedslisten, SF, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Venstre. Bortset fra Socialdemokratiet har vi fået svar fra alle.

Her kan du læse, hvad politikerne svarer:

Hvad tænker du om rapportens konklusioner, hvoraf det fremgår, at handicappede med et behov for pædagogisk støtte og ledsagelse får sværere og sværere ved at komme uden for en dør?

Det svarer desværre alt for godt til det billede, vi danner os som MF'ere på baggrund af mange borgerhenvendelser. Der er skåret hårdt på den kommunale service og hjælp til borgerne siden 2009, det fortsætter under den nuværende regering, og handicapområdet er et af de områder, der holder hårdt for.

Hvorfor bliver vilkårene for denne gruppe borgere dårligere år for år?

Det er i virkeligheden meget enkelt: Det er fordi alle andre partier i Folketinget prioriterer skattelettelser - og flest til de rige og de højtlønnede - frem for velfærd. Det er jo grotesk, at der skæres ned i en situation, hvor kommunerne samlet set har et underforbrug i forhold til budget på cirka fem milliarder kroner flere år i træk.

Hvad er din holdning til forslaget om at give alle med et ledsagelsesbehov på grund af handicap den samme ret til 15 timers ledsagelse om måneden? (Jf. Sytter Kristensens indlæg i Kristeligt Dagblad 7. august i år).

Enhedslisten støtter varmt, at der indføres flere velfærdsrettigheder, så vi kan selvfølgelig også bakke op om, at en eksisterende ret udvides til at omfatte de grupper, der har behov for den.

Har du andre bud på, hvad der kan gøres fra Christiansborg?

Det vigtigste er stadigvæk at tilføre flere ressourcer til de områder, der er skåret mest ned, hvor vi især vil nævne handicap- og ældreområdet. Men det handler i høj grad om at styrke borgernes retssikkerhed, som er under et voldsomt pres i disse år.

Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti	Pernille Vigsø Bagge, SF	Anne-Mette W. Christiansen, Venstre
<p>Det er en meget trist udvikling, og jeg mener, at regeringen bærer en stor del af ansvaret for dette. Ministeren har indtil videre ikke vist vilje til at tage ansvar eller finde løsninger.</p>	<p>Man skal tage rapportens konklusioner meget alvorligt. Det tyder på, at vi er ved at udhule velfærden og muligheden for det gode liv for denne her gruppe borgere. Og jeg synes ikke, de har gjort sig fortjent til den behandling.</p>	<p>Det er skræmmende læsning, når det fremgår af undersøgelsen, at der næsten er sket en tredobling i antallet af handicappede, der slet ikke har mulighed for at vælge at tage på ferie, festival m.v. fra 2011 til 2014.</p>
<p>Jeg havde store forhåbninger til KL's udspil "Investér før det sker", men jeg mangler at se resultater. Mennesker med handicap skal have den hjælp, de er berettiget til, og så er mit ønske, at kommunerne lever op til deres udspil "investér før det sker", hvor KL bl.a. siger: "Det kræver, at vi ser sociale indsatsler som sociale investeringer i stedet for alene at opfatte dem som udgiftsposter".</p>	<p>Det er, fordi kommunerne skærer voldsomt ned. Det er økonomien, som styrer. Og det er for snæversynet. Jeg tror ikke, at de har øje for de helt basale rettigheder til et liv med frihed. Det handler jo ikke bare om at få mad på bordet og tøj på kroppen. Friheden til at komme ud og være en del af samfundet er også fundamental.</p>	<p>En del af årsagen skal naturligvis ses i den omstændighed, at det er blevet indskærpet fra KL, at de handicappede ikke længere selv må betale for at få ledsagere med. Jeg har selvfølgelig forståelse for, at man i kommunerne har et stramt budget, særligt på omkostningstunge områder som socialområdet, men det er for uholdbart, hvis vores borgere med svære handicap bliver afskåret fra oplevelser, som giver deres liv og hverdag indhold.</p>
<p>Det handler jo om, at folk skal have den hjælp, som serviceloven foreskriver. Og efter servicelovens § 97 skal kommunen tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer under 67 år, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Derfor tænker jeg, at kommunerne skal tilbyde hjælpen, jeg har derfor også rettet henvendelse til ministeren.</p>	<p>Jeg vil ikke lægge mig fast på de 15 timer. Det lukker af for kommuner, der faktisk vil gøre det bedre. Og jeg er bange for, at den slags standarder nogle gange kan betyde, at vi får et minimum – og så ikke spor mere.</p> <p>Men jeg er med på, at der skal gøres noget. Også med lovgivning. Vi skal forpligte kommunerne på, at der skal sættes penge af, så der er den nødvendige ledsagelse. Vi skal tage teten her på Christiansborg.</p>	<p>Efter min opfattelse har ministeren sovet i timen, når det kommer til handicappedes muligheder for at tage på sommerferie eller festival. Problemstillingen er ikke ny, og derfor burde Sareen for længst have handlet. Det klæder os ikke, at vi ikke forholder os til, hvordan vi får nogle fleksible løsninger. Vi må som minimum have nogle drøftelser. Jeg har opfordret socialministeren, KL og Dansk Handicapforbund til at sætte sig sammen og drøfte, hvordan vi kan komme problemet til livs.</p>
<p>Ja, vi skal sikre, at når vi laver love på Christiansborg, så er vejledninger og bekendtgørelser tydelige nok, så der ikke kan være nogen tvivl om, hvordan loven skal tolkes. Og ved tvivlstilfælde er det den siddende regerings opgave at lave disse præciseringer. Derudover kan det være, at man skulle kigge på, om socialpædagogisk bistand kan skrives ind under ledsagerordningens § 97.</p>	<p>Vi skal nok lovgive mere præcist. Men det skal være på baggrund af en dialog med KL og brugerorganisationerne. Jeg synes også, vi skal se på muligheden for at købe ekstra ledsagelse, hvis man har råd til det. Det skal vi selvfølgelig sikre ikke udhuler den ledsagelse, alle har ret til.</p>	

Ledsagelse til fritidsaktiviteter står for skud

"Vi ledsager uden brugerbetaling borgerne til specialistbesøg, tøjindkøb, frisør og andre basale aktiviteter. Mod brugerbetaling ledsager vi borgerne til hobbies, kulturelle aktiviteter, familiebesøg, egne udflugter og andre lignende aktiviteter, der foregår på borgerens eget initiativ." (Næstved Kommunes hjemmeside)

Fra den megen debat om støtte og ledsagelse til mennesker med udviklingshæmning, kan man nemt få det indtryk, at der kun har været tale om skyhøj brugerbetaling på ferie og udflugter som for eksempel Sølund Musik Festival. Men sådan er det ikke.

Citatet herover stammer fra Næstved Kommunes beskrivelse af et bosted for 24 mennesker med fysiske og psykiske handicap. Beskrivelsen står at læse på kommunens hjemmeside og viser klart, hvordan du må affinde dig med en tilværelse uden "... hobbies, kulturelle aktiviteter, familiebesøg, egne udflugter og andre lignende aktiviteter", hvis ikke du ryster op med brugerbetaling for ledsagelsen.

Brugerbetalingen på ledsagelse til ferie og udflugter har helt sikkert været det mest udbredte, men eksemplet fra Næstved er bestemt ikke en enlig svale. Flere eksempler i LEVs rådgivning, og tilbagemeldinger fra den rundspørge, som LEV foretog blandt LEVs lokalforeninger/kredse i efteråret 2013, peger i samme retning. Brugerbetaling har været udbredt – også på den helt almindelige hverdagsledsagelse.

FRA BRUGERBETALING TIL LEDSAGELSESTOP

I januar 2014 udsendte Kommunernes Landsforening (KL) en såkaldt administrativ meddelelse, hvor de slog reglerne om pædagogisk ledsagelse fast. Det skete efter en række mediasager om kommuner, som solgte denne ledsagelse til borgerne for skyhøje priser. I meddelelsen skrev KL, at det ikke er – og aldrig nogensinde har været – lovligt at kræve betaling for støtte og ledsagelse. Det har fået mange kommuner til at sadle om og droppe opkrævningen af brugerbetalingen.

I disse kommuner har man besluttet at afsætte en ekstra pulje på kommunens budget til kommunal afholdelse af de ledsagelsesomkostninger, som hidtil var blevet pålagt borgerne. Det skal i øvrigt understreges, at knapt halvdelen af landets kommuner aldrig har krævet brugerbetaling for lønomkostningerne – men alene for de afledte ledsagelsesudgifter, som for eksempel entrebilletter, transport etc.

Men for andre kommuner har svaret været at sætte en stopper for alt andet end den absolut livsnødvendige ledsagelse. Skønmæssigt hver fjerde kommune har sat et stop for ledsagelse til ferie og udflugter eller til almindelig hverdagsledsagelse – eller stop for begge dele.

I LEV mener vi, at det strider mod Serviceloven at indføre et ledsagelsestop, som det er sket i flere kommuner. Vi

I en del kommuner foregår der aktuelt heftige angreb på udviklingshæmmedes basale muligheder for et værdigt liv med kontakt til omverdenen. Og det er bestemt ikke kun ferie, festivaler eller udflugter, der er skåret væk. Også helt grundlæggende dagligdags ledsagelsesbehov som besøg hos familien og deltagelse i fritidsaktiviteter er ramt

opfordrer generelt til, at disse serviceniveauer indklages for Kommunetilsynet – eller for Ankestyrelsen i forbindelse med en konkret klage over afslag på ledsagelse.

Det er lovstridigt at lave et kommunalt serviceniveau, der indskrænker det, som loven giver mulighed for at yde. Servicelovens § 85, som pædagogisk støtte og ledsagelse til udviklingshæmmede typisk skal tildeles efter, giver således åbenlyst mulighed for at yde ledsagelse til ferie, udflugter, dagligdags aktiviteter osv. Og den mulighed i lovgivningen må man ikke indskrænke med et serviceniveau, der siger ledsagelsestop.

RET TIL ALLE MED LEDSAGELSESBEHOV

Men kampen gennem Kommunetilsynet og Ankestyrelsen er både langvarig, besværlig og kræver indsigt og ressourcer. Og derfor vil klagevejen med garanti også efterlade nogle af de mest sårbare i stikken.

Det er denne alvorlige situation, som er baggrunden for det forslag, som LEVs landsformand, Sytteri Kristensen, havde i Kristeligt Dagblad den 7. august. Her argumenterer hun for, at den eneste reelle model, der kan sikre et niveau, er en ændring af ledsageordningen efter § 97, så den bliver en ret for alle med handicap. Det vil give *alle* med et handicap, som ikke kan færdes på egen hånd, ret til 15 timers ledsagelse om måneden – uanset boform og uanset typen af handicap.

ANNONCE

ANNONCE

Hvordan vinder man fodfæste, når ens livssituation pludselig vendes på hovedet? Landsforeningen LEV udbyder i samarbejde med FAMILIENET et familiekursus, der sætter fokus på, hvordan familien sammen takler de ændrede livsvilkår, således at synet på familien som en samlet ressource fastholdes

Småbørns-kursus efterår 2014

Kurset er delt op i et forældreprogram samt et børneprogram for henholdsvis søskende og børn med handicap. Der vil dog også være fælles aktiviteter for hele familien i løbet af kurset.

Kurset afholdes i samarbejde med FAMILIENET, www.familienet.dk.

PÅ KURSET VIL VI ARBEJDE MED:

- At sætte ord på forbudte følelser og den sorg, det kan være, at få et barn med handicap
- Hvordan familien kommer videre med vilkår, der er anderledes
- At fastholde et ressourceorienteret syn på barn og familie
- En introduktion til loven om social service, og hvordan det gode samspil med kommunen etableres
- Erfaringsudveksling og netværksdannelse med andre i samme livssituation

For søskende med passende alder og modenhed vil der være undervisning med fokus på forbudte følelser og konkrete idéer til at skabe bedre plads til søskende i familien. For børn med handicap vil der være mulighed for at spejle sig i andre børn med handicap og derigennem få øje på egne og andres kompetencer.

MÅLGRUPPE:

Familier med børn, der har et udviklingshandicap i alderen 0-8 år

DATO:

31. oktober – 2. november 2014

ADRESSE:

Brogaarden, Abelonelundvej 40, 5500 Middelfart

PRIS:

3.060 kr. pr. deltager over 2 år
1.530 kr. pr. deltager under 2 år

Du kan søge kommunen om dækning af kursusudgift. FAMILIENET yder også hjælp til formulering af skriftlig ansøgning om støtte til kommunen. Kontakt FAMILIENET for mere information på telefon 8639 6111.

TILMELDING:

www.ansogning.info

Se kursusprogram på www.lev.dk/familiekursus

BEMÆRK:

Kurset tager ikke udgangspunkt i barnets diagnose, men forholder sig til generelle og relevante problemstillinger for familier med børn, der har et udviklingshandicap.

Familiekurset er et led i "Vær med" kampagnen og LEVs bestræbelser på at blive mere attraktiv for børnefamilierne ved at forstærke LEVs nuværende aktiviteter med endnu flere tiltag.

Borgere med handicap risikerer sagsanlæg – på grund af deres handicap

FOA offentliggjorde tidligere i år en undersøgelse blandt deres medlemmer, der arbejder i psykiatrien. Hovedkonklusionen var, at mere end halvdelen af medlemmerne har været udsat for en eller anden form for arbejdsrelateret vold i løbet af 2013. Lignende problemer har været omtalt blandt medarbejdere i bosteder for mennesker med udviklingshæmning. Vold mod personalet skal nedbringes. Men faktisk risikerer den problematiske udvikling også at få konsekvenser for beboernes forsikringer

Et stigende antal medarbejdere inden for handicap- og psykiatriområdet søger om erstatning hos borgerens forsikring for skader, som de har pådraget sig, mens de var på arbejde. Det kan for eksempel være erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med en sygdomsperiode. Den udvikling kan medføre et øget pres på borgernes ansvarsforsikringer.

Det er problematisk, hvis man håndterer noget, som i bund og grund er et arbejdsmiljøproblem, ved at gøre den enkelte borger med udviklingshæmning erstatningspligtig. Det er diskriminerende og risikerer at ende med urimeligt høje forsikringspræmier på grund af handicap, mener LEVs landsformand, Sytter Kristensen.

- Selvfølgelig skal medarbejderne have erstatning på linje med alle andre, som udsættes for den slags episoder. Men det kan ikke være rigtigt, at den udgift pålægges borgeren med handicap, hvis skaden skyldes handicappet, siger Sytter Kristensen.

DE PSYKISKE FØLGER AF VOLD

Problematikken blev belyst på en høring på Christiansborg sidste år med titlen "Høring om vold i arbejdet – offerets svære vej til erstatning". Her fortalte en række medarbejdere deres egne historier. Der var især tale om medarbejdere, som havde fået psykiske skader som følge af voldsomme oplevelser, hvor de var blevet fysisk overfaldet eller truet af borgere, som de ydede støtte til. Eksemplerne stammede fra forskellige dele af det sociale område, herunder både tilbud til socialt udsatte unge, sindslidende og mennesker med udviklingshæmning.

I flere af eksemplerne havde medarbejderne anmeldt skaden som en arbejdsskade, hvilket også havde udløst en erstatning for blandt andet nedsat arbejdsevne. Oplevelserne havde i flere tilfælde betydet, at medarbejderne havde haft langvarige sygemeldinger – og deraf følgende indtægtstab. Men arbejdsskadeforsikringen omfatter ikke erstatning for svie og smerte samt tabt arbejdsfortjeneste.

SVÆRT AT FÅ ERSTATNING

Det er ofte umuligt for medarbejdere på det sociale område at få fuld erstatning i forbindelse med vold udført af de borgere, som de arbejder med. I det såkaldte Erstatningsnævn, der ellers generelt yder erstatning til mennesker, som har været ofre for vold, har man tilsyneladende en praksis, der reelt betyder, at ansatte i tilbud på det sociale område ikke kan få erstatning, hvis det kan forudses, at tilbuddets borgergruppe kan finde på at udøve vold. Den praksis i Erstatningsnævnet blev kritiseret fra flere sider i forbindelse med høringen på Christiansborg.

I de tilfælde, hvor en borger har en ansvarsforsikring, udbetales der nogle gange en erstatning, for eksempel for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med en sygdomsmeddelelse. Men hvis borgeren ikke har en forsikring, har medarbejderen reelt kun den mulighed at anlægge en retssag mod borgeren, hvis hun m/k vil søge erstatning. Som det kom frem på høringen, afstår mange medarbejdere imidlertid fra en retssag, da de ikke synes, at det er rimeligt at sætte borgeren i den situation.

VIGTIGT MED FOKUS PÅ ÅRSAGER TIL VOLD

LEV's landsformand Sytter Kristensen mener, at det er vigtigt, at der også kommer fokus på årsagerne til de episoder, hvor borgerne reagerer voldeligt.

- I LEV har vi kendskab til flere sager, hvor baggrunden for at en borger reagerer voldsomt over for personalet, faktisk skal findes i en utilstrækkelig – eller ligefrem dårlig – pædagogisk indsats. Et eksempel er en episode, hvor en udviklingshæmmede mand udsættes for en helt unødvendig og ulovlig magtanvendelse og reagerer voldsomt på dette over for pædagogen. Pædagogen ender med en skadet hånd. Med en anden og bedre pædagogisk tilgang til manden ville episoden næppe have udviklet sig i voldelig retning – og skaden på medarbejderen var aldrig opstået.

- Når vi taler om disse erstatninger, skal der altså også fokus på, hvordan vi forebygger at vold overhovedet opstår.

Det handler både om bedre og mere efteruddannelse, god ledelse og om at de nødvendige ressourcer er til stede i hverdagen.

- Men uanset om vi får styrket forebyggelsen, så vil der nok af og til opstå episoder, hvor medarbejdere får skader som følge af vold fra borgerne. Her er det selvfølgelig helt urimeligt, at medarbejdere på det sociale område har dårligere mulighed for at få erstatning end andre. Men det er bestemt også urimeligt, hvis mennesker med udviklingshæmning får forhøjede forsikringspræmier, fordi de har et handicap. Det vil være en ekstraudgift, som denne gruppe borgere kun får af en eneste årsag, nemlig at de har et handicap, siger Sytter Kristensen.

DISKRIMINATIONSFORBUD

Risikoen for stigende forsikringspræmier er bestemt til stede. Aktuelt ser vi i LEV's forsikrings samarbejde med Codan (HANDI Forsikringservice) en udvikling med et stigende antal anmeldelser til udviklingshæmmedes ansvarsforsikringer, som har med denne type sager at gøre. Der er heldigvis stadig tale om et meget lille antal sager, men udviklingen giver grund til bekymring. Og derfor er der brug for en holdbar løsning, mener LEV's landsformand:

- Udviklingshæmmede skal beskyttes mod stigende forsikringspræmier på

grund af deres handicap. Jeg tror, at en løsning er et meget klart diskriminationsforbud i forhold til mennesker med handicaps adgang til forsikringer på rimelige vilkår. Hvis der er højere erstatningsudbetalinger som følge af handicaprelaterede skader, så må det betragtes som et fælles samfundsansvar. - Der er næppe tale om meget store beløb, men for at undgå, at nogle forsikringsselskaber belastes mere end andre, så kunne man overveje en slags "udlignings- eller puljemodel", hvor udgiften fordeles ligeligt på tværs af selskaberne – eksempelvis et par kroner pr. forsikringspolice.

Sytter Kristensen understreger, at en sådan forsikringsmodel ikke må betyde, at kommunerne bliver mindre interesserede i forebyggelsen af vold mellem borgere og medarbejdere i sociale tilbud.

- Hvis en kommune svigter sit ansvar og for eksempel foretager uansvarlige forringelser af hjælpen, som er medvirkende til at skaden opstår, så er det oplagt, at forsikringsselskaberne kan komme efter kommunen. Det ville også tydeliggøre, at kvalitet og omfang af hjælpen ofte har afgørende betydning for, om vold overhovedet opstår – og dermed for om der kommer en skade, der skal ydes erstatning for, siger Sytter Kristensen.

Her er helt urimeligt, at medarbejdere på det sociale område har dårligere mulighed for at få erstatning end andre, hvis de udsættes for vold af borgerne. Men det er lige så urimeligt, hvis mennesker med udviklingshæmning får forhøjede forsikringspræmier, fordi de har et handicap.

Mennesker med udviklingshæmning og misbrugsproblemer har altid måttet lide under, at det var svært at nå dem med almindelig misbrugsbehandling. Der har bare ikke været nogen udviklede alternativer. Resultatet har været en behandling uden effekt. Aalborg Kommune har nu lavet et helt nyt behandlingstilbud, som er specifikt udviklet til mennesker med nedsat psykisk funktionsevne

LANGT OM LÆNGE EN MÅLRETTET MISBRUGS- BEHANDLING

Et helt nyt behandlingstilbud til mennesker med nedsat psykisk funktions- evne og misbrugsproblemer er blevet etableret i Aalborg Kommune. I daglig tale hedder centeret VAMIS, bogstaverne står for Videntcenter for Afhjælpning af Misbrugsproblemer blandt Særlige målgrupper.

I årevis har det i både behandlingsmiljøer, blandt personale i botilbud, hos pårørende og hos mange brugere været kendt, at det traditionelle misbrugsbehandlings- system slet ikke har kunnet matche blandt andet mennesker med udviklingshæm- ning med alkohol- eller hashproblemer.

Men der var ikke noget at sætte i stedet – et alternativt tilbud manglede simpelt- hen. I forbindelse med et efteruddannel- sesophold i Holland fik Linda Primdahl, leder af VAMIS, øjnene op for en ander- ledes behandling af misbrug hos netop denne målgruppe i et stort botilbud. Behandlingen skiftede her fokus fra den almindelige misbrugsbehandling, som typisk er fyldt med abstrakte forløb med svært forståelige termer, til at blive meget mere konkret – og med brug af en masse gentagelser.

I december 2011 blev der afholdt en visionsdag i Aalborg Kommunes ældre

og handicapforvaltning, hvor der blev fremlagt forslag om tilbud, der mangle- de i kommunen, for at man kunne levere den bedst mulige service for borgerne. Misbrugsproblematikken var et af de områder, der blev sat på dagsordenen, ikke kun i forhold til udviklingshæm- mede, men også andre grupper som senhjerneskadede, ældre, personer med ADHD og autisme skulle inddrages. For i forhold til disse grupper var der også store misbrugsbehandlingsmæs- sige udfordringer. Da Linda Primdahl forelagde den hollandske model, var der umiddelbart stor interesse for at arbejde videre med den.

STIGENDE MISBRUG

Der er ikke meget dansk viden og forskning om misbrugsproblemer for mennesker med udviklingshæmning og andre former for nedsat psykisk funktionsevne. Men problemet er ifølge Linda Primdahl ganske stort – og formentlig stigende:

- Jeg er overbevist om, at det er stigende. Jeg har tidligere arbejdet på behandlingscentret Hammer Bakker og har været meget rundt i landet i forbindelse med mit arbejde for VISO. Så jeg kender til misbrugsproblemerne fra flere sider. Og jeg oplever, at det er blevet værre i de senere år. Men jeg kan ikke dokumentere det, for der findes ganske enkelt ikke troværdige tal for, hvor mange udviklingshæmmede der har et misbrug, og hvordan det har udviklet sig over årene.

Når en borger på et botilbud drikker for meget eller tager hash, for det er typisk det, som er tilfældet for udviklingshæmmede med misbrugsproblemer, fortæller Linda Primdahl, så har det imidlertid store konsekvenser. Både for den enkelte misbruger, men også for bofællerne og personalet:

- For bofæller giver det stor utryghed, hvis naboen har et misbrugsproblem. Der kan være tyverier, trusler, decideret vold og generel frygt. Der hvor Udviklingshæmmede adskiller sig fra andre misbrugere ved, at de meget hurtigere får problemer, som følge af deres brug af rusmidler, end dig og mig. De kan ikke på samme måde kompensere for de negative konsekvenser, et overforbrug af rusmidler medfører.

- For personalet er det også hårdt. Hver dag leverer personalet en kæmpe indsats, men de oplever gang på gang, at den tilbudte hjælp ikke når borgeren, fordi misbruget står i vejen.

Så det er en meget ressourcekrævende gruppe, og de ressourcer går jo fra de andre beboere.

MOTIVATION I FOKUS

VAMIS' tilgang til misbrugsbehandlingen er et langt og meget velbeskrevet modulforløb over mindst 45 uger. Og som noget helt centralt er der fokus på misbrugerens motivation for at gå ind i en behandling.

Metoden består i første omgang af en udredning, hvor blandt andet misbruget kortlægges (hvilket misbrug er der tale om), og hvad er årsagen til misbruget. Menneskene omkring misbrugerens, typisk pårørende og personale, inddrages også for at belyse misbruget fra deres synsvinkel. Derefter planlægges et forløb for hver enkelt borger. Det kan bestå af gruppesamtaler, individuelle samtaler – eller en kombination heraf. Psykoterapi, dramaterapi og andre terapeutiske former kan også være en del af behandlingen. Programmet er bygget op af flere moduler. Længden af et behandlingsforløb er forskelligt, men det vil vare fra 45 uger og op til et år.

De første 24 uger af forløbet har fokus på misbrugerens motivation for at indgå i behandling.

- Misbrugerens har typisk en manglende impulsstyring, og det gør det svært, når man skal af med et misbrug. Impulsen til at drikke kan for eksempel komme, hvis man keder sig eller er ensom. Sammenholdt med, at en udviklingshæmmed misbruger kan have rigtig svært ved at

se konsekvenserne af sit misbrug, bliver det meget sværere for ham eller hende at indse, at misbruget er problematisk. I motivationsfasen handler det ikke om at stoppe med at drikke, men om at blive motiveret til at stoppe, siger Linda Primdahl.

I behandlingen arbejder man meget med billeder, oplevelser, gentagelser og psykomotorisk terapi. Linda Primdahl nævner et eksempel på psykomotorisk teapi: En gruppe misbrugere spiller hockey, Spillet stoppes og en af spillerne bliver bedt om at trække sig, så der bliver et forskelligt antal spillere på de to hold.

Det er jo uretfærdigt, men det pres, der ligger i at trække sig og overlade kampen til sine holdkammerater bruges efterfølgende til en snak om, at når man skal ud af et misbrug, så handler det meget om at kunne stå imod et mere eller mindre udtalt gruppepres.

Det er et meget ressourcekrævende forløb, men det er uundgåeligt, mener Linda Primdahl:

- Hvis man ser på, at kun hver sjette almindelig misbruger har gavn af de traditionelle misbrugsbehandlinger, så er det klart, at hvis vi skal have succes i forhold til vores målgruppe, så kræver det en endnu mere intensiv behandling.

Uddannelse af det personale, der omgiver misbrugerne, har også stor fokus i VAMiS.

- Det har været et stort ønske fra kommunen, at personalet bliver klædt på til at løse de opgaver, borgernes misbrug fører med sig. Personalet kan hjælpe i forhold til selve behandlingen, men også med motivationen for den enkelte, fortæller Linda Primdahl.

Derfor står VAMiS også for et intensivt efteruddannelsesprogram for personalet i botilbuddene.

METODEN SKAL DOKUMENTERES

VAMiS' metode tager udgangspunkt i en hollandsk model, som Aalborg Kommune har købt retten til at bruge. Modellen har cirka ti år på bagen og beskriver i detaljer, hvordan misbrugsbehandlingen skal forløbe i de forskellige faser i de op til et år, som den skal vare. VAMiS har fået materialet oversat til dansk og også justeret lidt på modellen, for Danmark er ikke Holland, så alt kunne ikke blot overføres i en dansk sammenhæng.

Andre kommuner har også vist interesse for VAMiS' metode, og Linda Primdahl tager gerne ud og fortæller om metoden. Der er også planer om at udvide konceptet, så VAMiS kan få ret til at sælge metoden til andre kommuner.

Derfor er det også et fokus i VAMiS at forske i misbrugsbehandling. I øjeblikket arbejder man på at få etableret en ph.d. i samarbejde mellem blandt andre Aalborg Kommune og Aalborg Universitet om det. Forskningsdelen omfatter også et stort fokus på at dokumentere metoden og dens effekter på misbrugerne.

Om succeskriteriet for VAMiS siger Linda Primdahl:

- Som minimum vil vi gerne opnå, at mindst lige så mange misbrugere opnår en succesfuld behandling, som det er tilfældet for den almene misbrugsbehandling – det vil sige en sjettedel kommer ud af misbruget. Det lyder måske ikke af meget, men det vil være en stor succes, for i øjeblikket er succesraten lig nul for behandling af vores målgruppe. Men når vi kommer lidt længere i forløbet, vil vi kunne give en mere udbygget målsætning, når vi kender metodens effekter bedre.

VAMiS

Videncenter for Afhjælpning af Misbrugsproblemer blandt Særlige målgrupper (VAMiS) er et treårigt projekt i Aalborg Kommune. VAMiS åbnede den 1. april i år, centret har otte ansatte, hvoraf de tre er socialpædagoger – blandt andet lederen af centret.

Centret tilbyder grundig udredning og misbrugsafhjælpning til 40 borgere årligt. Derudover tilbyder VAMiS kompetenceudvikling til medarbejdere. Samtidig fungerer VAMiS som et videncenter.

Linda Primdahl, leder af VAMiS, tager meget gerne ud og holder oplæg for både pårørende og personale om misbrug og misbrugsbehandling (selvfølgelig med særlig fokus på VAMiS-metoden). Hun kan kontaktes på ljp-aeh@aalborg.dk.

Læs mere

www.aalborgkommune.dk/VAMiS

ANNONCE

Missionen udført

- næsten 200 bidrag er kommet ind

LEVs sommerkampagne for at få bidrag har mødt overvældende opbakning. Det sikrer LEVs §8A godkendelse og penge i kassen

AF ARNE DITLEVSEN ■

Før sommerferien startede vi i LEV en kampagne for at få mindst 100 bidrag til landsforeningen af mindst 200 kr. stykket. Det er nemlig kravet for, at vi kan bibeholde vores såkaldte §8A godkendelse og dermed blandt andet opnå den momskompensation, der årligt sikrer LEV op mod 600.000 kr. – og altså er af stor betydning for, at vi har råd til mange af vores aktiviteter.

Kampagnen har været en stor succes. Medio august var der således kommet 192 registrerede bidrag på 200 kr. eller mere pr. styk. Heraf var 139 bidrag betalt – resten håber vi selvfølgelig også bliver betalt. Og det bedste af det hele er faktisk, at omkring 50 bidrag er permanente, forstået på den måde, at bidragsyderen har tilmeldt sig som bidragsyder også næste år. Det er en rigtig god nyhed, for kravet om de 100 bidrag er årligt tilbagevendende.

LEVs landsformand, Sytter Kristensen, er begejstret for kampagnens resultat: - Jeg vil gerne takke for de mange bidrag, som vi har modtaget. Det vidner

om stor opbakning til LEV, og til det arbejde vi både lokalt og på landsplan gør for at sikre ordentlige livsbetingelser for en af de mest sårbare grupper i vores samfund.

OFFENSIV TILGANG

Selve bidragskampagnen har kørt på, at LEV i øjeblikket kæmper med nogle store udfordringer i forhold til mennesker med udviklingshæmnings retssikkerhed, deres ret til et anstændigt liv, med mulighed for at komme uden for matriklen og for at opleve verden som alle os andre, og i forhold til den stigende institutionalisering, som vi ser vinde frem mange steder i landet.

Det er problemstillinger, der har vundet genklang blandt LEVs medlemmer, hvis vi skal dømmе ud fra kampagnens foreløbige resultater.

At have en §8A godkendelse handler dog ikke kun om kroner og ører. For §8A godkendelsen betyder, at LEV er en del af den familie af organisationer, som har størrelse og pondus til, at de

kan opfylde ikke bare bidragskriteriet, men også en række andre organisatoriske, medlemsmæssige og økonomiske kriterier. Kriterier, der skal sikre, at de godkendte organisationer har en vis folkelig opbakning. Så på den måde er en §8A godkendelse også et spørgsmål om LEVs identitet.

En §8A godkendelse sikrer i øvrigt også, at bidrag er fradragsberettigede.

FLERE BIDRAG

Vi kan selvfølgelig stadig bruge alle de bidrag, der kommer ind – også selvom målet med de 100 bidrag er nået. Så hvis du har lyst til at styrke LEV med et bidrag, kan du gøre det på lev.dk/bidrag eller kontakte LEV på tlf. 3635 9696 for yderligere oplysninger.

Bidraget er som nævnt fradragsberettiget, så hvis du ved afgivelsen af bidraget oplyser dit CPR-nr., så sørger LEV for, at SKAT får besked, og bidraget kommer således reelt kun til at koste omkring 100 kr.

Ild

som udtryksform

I Danmarks eneste sikrede institution for domfældte udviklingshæmmede, Kofoedsminde, er halvdelen af beboerne dømt for brandstiftelse. Et chokerende højt tal, som to medarbejdere på institutionen har set nærmere på. Deres langsigtede mål er at få skabt en decideret socialpædagogisk behandling af brandstifterne med udviklingshæmning

Patrick er en ung mand på 21 år. Han er udviklingshæmmet i lettere grad og bor i botilbuddet "Solskrænten".

Allerede fra morgenstunden havde der været uro i huset, hvor Patrick bor. Thomas og Dan havde som sædvanlig været oppe at skændes, og to pædagoger havde brugt al deres energi på at få dem til at falde til ro. Derefter gjaldt det om at blive færdige og komme ud til den ventende bus.

Dagen på aktivcentret havde været lang. Patrick var ikke særlig glad for at sidde i "montagen" længere. I begyndelsen syntes han ellers, det var sjovt, men efter et par måneder fandt han det kedeligt. Altid det samme. Han ville meget hellere tilbage til "Skovhjelperne", hvor han havde været tidligere. Det ville han snakke med sin kontaktpædagog Christina om, når han kom hjem.

På hjemturen i bussen begyndte Thomas og Dan igen at sidde og råbe af hinanden.

Da Patrick endelig kom hjem, hilste han glad på Christina. "Christina! Jeg har noget, jeg vil tale med dig om", sagde han. "Gå du bare ind i din lejlighed, så er jeg der lige om et øjeblik", sagde Christina.

Men Christina kom ikke. Thomas og Dan krævede hendes opmærksomhed, og da hun endelig fik dem til at falde til ro, skulle der sørges for indkøb til aftensmaden. En pårørende ringede og var meget bekymret for sin datter; og Anne-Mette sad og græd i sin kørestol, men ingen vidste hvorfor, så Christina måtte bruge tid på at trøste hende.

Pludselig siger vikaren Steen: "Lugter her ikke brændt?" De ser nu begge, at der kommer røg ud under døren til Patricks lejlighed. "Åh nej! Ikke nu igen!", siger Christina.

De løber hen til døren og åbner den. Patricks lejlighed er fyldt med røg, og Patrick er ikke til at få øje på. Steen griber ildslukkeren og går over mod badeværelset, hvor røgen kommer fra. Papirkurven og rullen med papirhåndklæder står i flammer. En kraftig røg står ud fra den brændende plastikholder til papirrullen. Steen får hurtigt slukket ilden. Imens står en meget forskræmt Patrick og ser på ude fra terrassen.

BRANDSTIFTERPROJEKTET

Indholdet i denne case er typisk for, hvad vi har set i vores arbejde med at undersøge brandstiftelser, som er begået af personer med udviklingshæmning. På Kofoedsminde, som er en institution for domfældte udviklingshæmmede, undrede vi os over, at cirka halvdelen af beboerne havde en dom for brandstiftelse. Vi fandt det interessant at undersøge, hvad der var årsagen til, at så mange af Kofoedsmindes beboere havde begået brandstiftelse, og om denne viden kunne gøre os bedre til at forebygge fremtidige brandstiftelser.

Vi besluttede derfor i begyndelsen af 2011 at starte et forskningsprojekt om emnet. Vi ville undersøge, hvor mange mennesker med udviklingshæmning

der har dom for brandstiftelse; hvilken opvækst de har haft, hvilke eventuelle andre diagnoser de har, og hvordan og under hvilke omstændigheder deres brandstiftelse har fundet sted samt en række andre faktorer omkring personernes liv og opvækst.

Vi besluttede derfor i begyndelsen af 2011 at starte et forskningsprojekt om emnet. Vi ville undersøge, hvor mange mennesker med udviklingshæmning der har dom for brandstiftelse; hvilken opvækst de har haft...

Vi ansøgte og fik bevilliget økonomisk støtte fra TrygFonden til vores projekt, der ikke blot skulle undersøge brandstifterne på Kofoedsminde men brandstiftere med udviklingshæmning fra hele Danmark.

Vi vidste, hvor mange og hvilke af beboerne på Kofoedsminde der var dømt for brandstiftelse, men vi vidste ikke, hvor udbredt fænomenet var på landsplan, ligesom vi heller ikke vidste nok om de dømtes forhold og eventuelle årsager til brandstiftelsen.

For at få svar på de mange spørgsmål og danne et mere nuanceret billede af gruppen af brandstiftere med udviklingshæmning i Danmark, påbegyndte vi vores undersøgelse. I undersøgelsen beskæftiger vi os med en afgrænset

tiårig periode fra 1. januar 2001 til 31. december 2010. I denne periode blev 83 mennesker med udviklingshæmning dømt for brandstiftelse. Det var muligt at indsamle mentalerklæringer og domspapirer på samtlige 83 personer, så derfor er der tale om en totalundersøgelse. Oplysningerne fik vi primært fra Justitsministeriets forskningskontor, politikredse, statsadvokaturer og domstole. Dataindsamlingen var godkendt og tilmeldt Datatilsynet.

"MENTALT RETARDEREDE" MÆND

Undersøgelsen bestod af to dele. En kvantitativ og en kvalitativ. I den kvantitative del af undersøgelsen så vi på flere forskellige forhold ud fra følgende fire overskrifter: demografi og opvækst, psykologiske og psykiatriske forhold, retslige forhold samt forhold omkring brandstiftelsen. Vi så på det økonomiske aspekt ved brandstiftelse og endelig på spørgsmålet om, hvorvidt mennesker med udviklingshæmning begår brandstiftelse oftere end normalt begavede mennesker.

Resultaterne fra den kvantitative undersøgelse viser, at mennesker med udviklingshæmning, der begår brandstiftelse, hovedsageligt er etnisk danske mænd, som debuterer med deres brandstiftelse i alderen 16-34 år. De fleste er diagnosticeret "mentalt retarderet i lettere grad" og har ofte andre psykiatriske diagnoser ud over deres udviklingshæmning. Deres opvækst har for størstedelen været præget af omsorgssvigt og problematisk skolegang, og for en stor dels vedkommende er de opvokset i store familier med fem børn eller derover. Flere af brandstifterne med udviklingshæmning har udvist selvskadende adfærd og har haft et misbrug af alkohol, medicin eller euforiserende stoffer.

Udviklingshæmmede, der har dom for brandstiftelse, har typisk sat ild i eget hjem eller et sted i nærmiljøet, som de har en personlig relation til. Omkring halvdelen planlægger deres brande, mens størstedelen ikke er opmærksom

i situationen på risikoen for tab af liv eller tilskadekomst af mennesker og dyr. Over halvdelen af undersøgelses personer har begået brandstiftelse mere end en gang, og de har endvidere dom for anden begået kriminalitet.

Det økonomiske aspekt handler om, hvor meget brande begået af udviklingshæmmede borgere koster samfundet. Ved gennemgang af data viste det sig, at det ikke var muligt at identificere alle udgifter og erstatningsbeløb fra brandene i den undersøgte periode. Ud af de 270 brande, som indgår i undersøgelsen, kan vi registrere erstatningsbeløbene på 101 brande. Det beløber sig til over 110 millioner kroner, hvilket er et anseeligt beløb, når det tages i betragtning, at vi kun har opgørelser for 38 procent af brandene. Erstatningsbeløbene varierer meget afhængigt af brandenes omfang, men en ting er sikkert, den samlede økonomiske udgift til disse brande er enorm.

På spørgsmålet om, hvorvidt mennesker med udviklingshæmning begår brandstiftelse oftere end normalt begavede, kan vi på baggrund af data konkludere, at personer med udviklingshæmning begår brandstiftelse omkring tre gange så ofte som normalt begavede personer. Det er dog i den forbindelse vigtigt at notere sig, at det stadig er en meget lille procentdel af udviklingshæmmede, som begår brandstiftelse. Derudover har vi kunnet konkludere, at udviklingshæmmede sætter ild af helt andre årsager end normalt begavede personer gør.

HVORFOR SÆTTE ILD PÅ

Brandstifterne med udviklingshæmning er af politi, dommer og psykiater adspurgt om motivet til deres begåede

brandstiftelse. Motiverne er mange og af varierende karakter som eksempelvis kedsomhed, lokket af andre, frustration, vrede, ensomhed, fascination af ild og brandbiler eller for at få opmærksomhed. Ved en systematisk gennemgang af alle udsagn blev det tydeligt, at motivet til at begå brand blandt mennesker med udviklingshæmning er forskelligt, men at der kan identificeres følgende tre overordnede kategorier: hærværk, kommunikation og fascination.

I et behandlingsmæssigt aspekt er det uendelig vigtigt at forstå og beskæftige sig med årsagerne til brandstiftelsen for

at kunne imødegå personen med den mest hensigtsmæssige socialpædagogiske eller psykologiske behandling.

I undersøgelsens kvalitative del gennemførte vi syv individuelle interview for på

den måde at give brandstiftere med udviklingshæmning mulighed for selv at komme til orde. Hvad havde de tænkt, inden de tændte ild? Og hvad var det, der efter deres egen opfattelse var årsagen til, at de havde valgt at sætte ild på? Desuden gav interviewene mulighed for til en vis grad at få bekræftet det billede, som den kvantitative undersøgelse tegnede.

Resultaterne fra interviewene viste tydeligt, at kommunikation var en vigtig årsag til den begåede brandstiftelse. Dette blev som nævnt bekræftet af den kvantitative undersøgelse. De angav eksempelvis vrede, frustration, ensomhed og manglende opmærksomhed som årsag. Følgende udsagn fra interviewene understøtter dette:

- "Men når jeg har det så skidt, så kan jeg ikke tænke sådan, hvad jeg skal gøre for at få det bedre. Så bliver jeg nødt til at stikke af eller tænde ild!"

Resultaterne fra den kvantitative undersøgelse viser, at mennesker med udviklingshæmning, der begår brandstiftelse, hovedsageligt er etnisk danske mænd...

- "Jeg havde det dårligt på det tidspunkt – selvmordstanker – jeg var deprimeret – nedtrykt. Så kom jeg til at tænde ild til noget plastik i et ubeboet hus!"
- "Det var fordi, jeg var ved at begynde at føle mig ensom!"
- "For at få opmærksomhed, det var sådan jeg ville sige det..!"

I flere tilfælde i det samlede materiale gives der udtryk for, at personen med udviklingshæmning via sin brandstiftelse ønsker at opnå noget konkret som for eksempel, at kommunen lytter eller at kunne flytte til et andet botilbud:

- "Så stak jeg ild i gardinet, så kom jeg herover igen. Her er der bedre udflugter, og man kommer mere ud af huset og sådan noget. Det er jeg mere glad for."

MÅLRETTET BEHANDLING MANGLER

Ved interviewene gav næsten alle udtryk for, at de var kede af, at de havde begået brandstiftelse, og at de ikke ønsker at gøre det igen. Data fra den kvantitative undersøgelse viser imidlertid, at udviklingshæmmede brandstiftere ofte gentager deres ildspåsættelse. Set i det lys er der et klart behov for at iværksætte en målrettet socialpædagogisk indsats over for gruppen. Med undtagelse af enkelte samtaler med en psykolog, har vi ikke mødt en decideret målrettet behandling eller indsats overfor udviklingshæmmede, der har begået brand. I et interview giver en af de adspurgte dette svar:

- "Men jeg vil da gerne efterlyse, ligesom alkoholikere, at man sidder sammen i en rundkreds og snakker om, hvad det var, der fangede en, hvorfor og hvordan og hvorledes!"

Personer med udviklingshæmning, som begår brandstiftelse, er en meget uensartet gruppe. Selvom Patrick fra vores case er et typisk eksempel på en udviklingshæmmede brandstifter, er der som nævnt mange forskellige grunde til, at de tænder ild. Kommunikationsvanskeligheder fremstår imidlertid som

den mest dominerende årsag. Dette giver god mening, da netop manglende kommunikative evner generelt er et problem for udviklingshæmmede borgere. Det angiver også en retning i forhold til, hvor der skal sættes ind behandlingsmæssigt, når vi skal hjælpe denne gruppe i fremtiden.

Det er vigtigt at understrege, at selvom undersøgelsen peger på en større hyppighed af brandstiftere blandt mennesker med udviklingshæmning end blandt mennesker, der ikke er udviklingshæmmede, så er det ikke ensbetydende med, at mennesker med udviklingshæmning er en speciel farlig gruppe, som man skal være ekstra på vagt over for. Tallene i vores rapport viser, at for hver udviklingshæmmede, der begår brandstiftelse, er der over ét tusinde, der ikke gør! Men sagerne kan være alvorlige med store omkostninger både menneskeligt og økonomisk, hvorfor vi vurderer, at det er vigtigt, at der udvikles en målrettet behandlingsindsats på området.

I skrivende stund er vi i opstartsfasen med et nyt og længerevarende projekt, der blandt andet fokuserer på en socialpædagogisk behandling og vurdering af personer med udviklingshæmning, der har begået brandstiftelse. Vores mål er at skabe et koncept for en systematisk indsats i arbejdet med udviklingshæmmede brandstiftere – både for at kunne nedbringe antallet af brandstiftelser, men også for at styrke og forbedre gruppens kommunikative og sociale kompetencer i fremtiden.

Download rapporten her:

***kofoedsminde.
dk/sites/default/
files/mediarkiv/
brandstiftelse.pdf***

Eller rekvirer den trykte rapport ved henvendelse til Kofoedsminde.

ANNONCE

LANDSMØDE OM INKLUSION

NYBORG STRAND 1. OG 2. NOVEMBER

Inklusion handler ikke alene om folkeskolen, men om alle områder i livet: Fritidsliv, arbejdsliv, hvordan man bor osv. Men også på tværs og hele vejen rundt om livet. Inklusion er et billede på, hvordan vi sammen er mennesker, og hvordan vores civilsamfund fungerer.

Mennesker med udviklingshæmning skal ikke leve i et parallelsamfund. Landsforeningen LEV arbejder for at gennemføre retten til inklusion. Men pårørende til mennesker med udviklingshæmning er ofte bekymrede for, hvor realistisk inklusion er. Alle har deres egne erfaringer og billeder. Billeder, som ofte balancerer på en knivsæg mellem på den ene side forhåbninger, drømme og visioner, og på den anden side bekymringer og ikke altid gode erfaringer. Mange tænker om inklusionen: Hvad skal det nytte? Og inklusion og specialtilbud bliver ofte set

som modsætninger i stedet for noget, som betinger hinanden.

På landsmødet skal vi tænke fremad og visionært samtidigt med, at der skabes jordnære og positive pejlemærker.

EN NY GENERATION VOKSER OP

Landsmødet tilrettelægges ud fra en vision om at bygge en kultur op i Danmark, som bygger på inklusion. Et tankeeksperiment, hvor tavlen er visket ren. En ny generation vokser op. En generation, hvor alt bliver sat ind på, at inklusion skal lykkes.

Vi går gennem tre livsfaser: "Børneliv", "Voksenliv" og "Ældreliv".

WORKSHOPS MED KREATIVE UDFORDRINGER

Da vi skal arbejde visionært og ud fra et

tankeeksperiment, vil deltagerne blive udfordret ved at arbejde i workshops, hvor der arbejdes med udtryksformer, vi ikke normalt bruger. Vi skal fremstille kunstværker:

- Skuespil
- Kunstudstilling
- Film

Man behøver absolut ikke være kunstnerisk anlagt for at deltage. Vi har allieret os med skuespilleren Annethia Lilballe, som sammen med et team af instruktører leder det kunstneriske arbejde. Det vigtigste er, at man som deltager vil byde ind med sine værdier, holdninger, oplevelser og tanker.

DU KAN SE HELE PROGRAMMET OG OPLYSNINGER OM TILMELDING PÅ [LEV.DK/LANDSMOEDE](http://lev.dk/landsmoede).

EKSTRAORDINÆRT REPRÆSENTANTSKABSMØDE 2. NOVEMBER 2014

**LANDSFORENINGEN LEV
HOVEDBESTYRELSE INDKALDER
HERMED TIL EKSTRAORDINÆRT
REPRÆSENTANTSKABSMØDE
SØNDAG DEN 2. NOVEMBER 2014
KL. 13.00
PÅ BEST WESTERN NYBORG
STRAND, ØSTERØVEJ 2,
5800 NYBORG.**

Hovedbestyrelsen har besluttet følgende dagsorden:

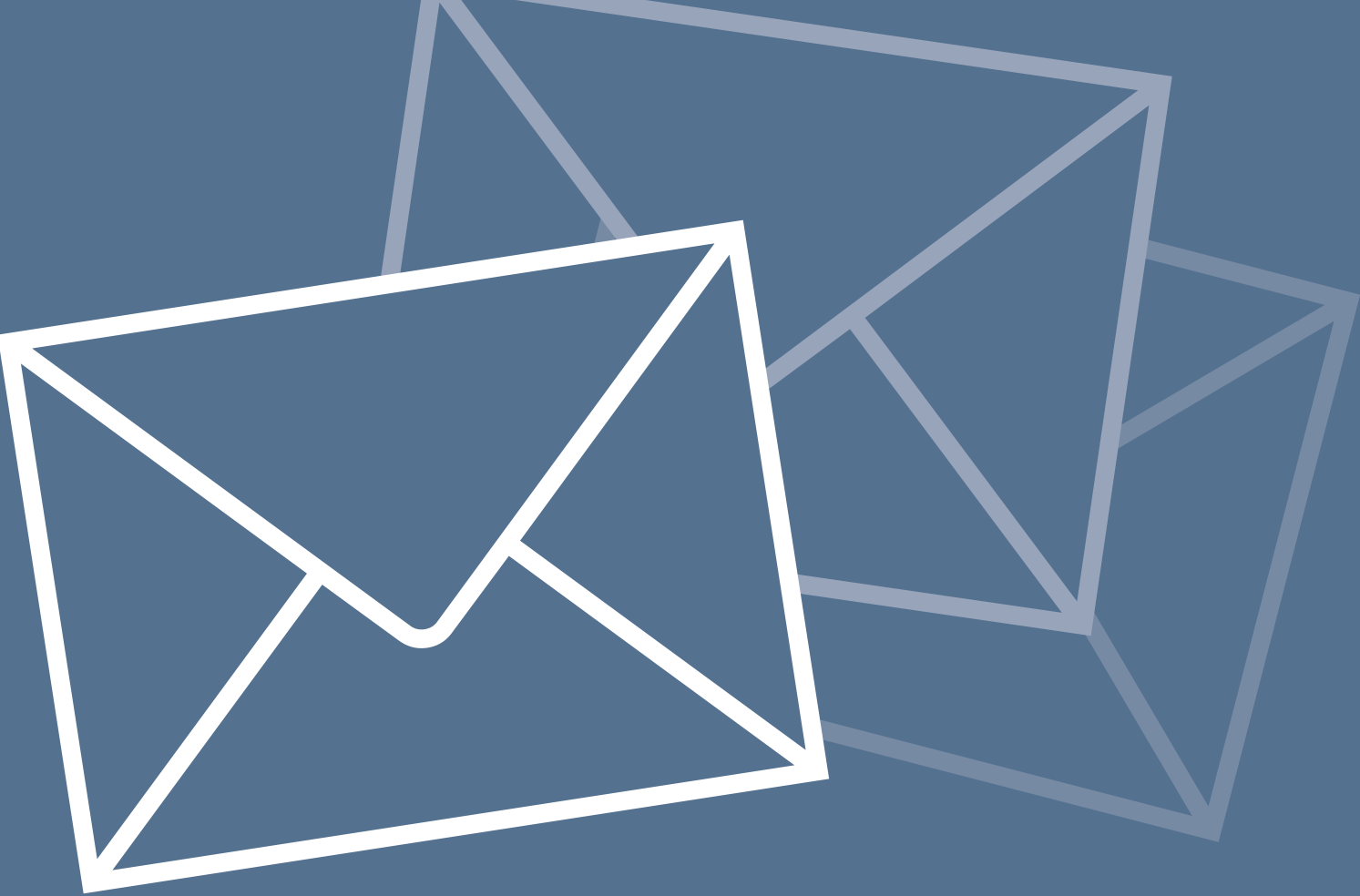
1. Valg af dirigent og stemmeudvalg
2. Godkendelse af fremmødte repræsentanter og fuldmagter
3. Godkendelse af dagsorden

4. Hovedbestyrelsens forslag:

- a. Vedtægtsændring: Valggrupper og fordeling af HB-medlemmer for kommunekredsene
- b. Vedtægtsændring: Suppleringsvalg til Forretningsudvalget
- c. Vedtægtsændring: Revision af opløsningsparagraffen
- d. Vedtægtsændring: Landsformandens virke og honoreringen af denne
- e. Vedtægtsændring: Formulering / fastsættelse af pligter og betingelser i tilfælde af, at næstformanden skal overtage hvervet som landsformand

- f. Vedtægtsændring: Formulering af honorering af næstformand og øvrige FU-medlemmer
- g. Fastsættelse af honoreringen af landsformanden

Medlemmer af Landsforeningen LEV eller foreningerne, der ikke er udpeget som repræsentanter på repræsentantskabsmødet, kan for egen regning overvære det ekstraordinære repræsentantskabsmøde uden tale- og stemmeret.

Rejsehold skal hjælpe med at få posten ud

AF LENE DJURHUUS, LEDP@ODENSE.DK OG CHRISTINA STRANDBERG NØRGAARD, CHRSN@ODENSE.DK ■

Fra november skal alle borgere, der kan, have Digital Post. I den forbindelse får bosteder og plejehjem i Odense besøg af et kommunalt rejsehold, der skal fortælle beboerne om den nye postkasse

Godt halvdelen af alle danskere har allerede tilmeldt sig Digital Post, hvor de fra 1. november vil modtage deres post fra det offentlige. For at få den sidste halvdel til at tilmelde sig, vil der frem til november være forskellige initiativer. I Odense Kommune har man siden sidste år tilbudt kurser i Digital Post på de

lokale biblioteker. Blandt andet derfor er antallet af tilmeldte odenseanere allerede oppe på 60 procent.

Fornylig har kommunen også oprettet et rejsehold, der tager ud på kommunens plejecentre og bosteder. Her hjælper de beboerne og personalet i gang med Digital Post, blandt andet opretter de læseadgang. Beboere, der har behov for at blive fritaget for obligatorisk Digital Post, får også hjælp til dette.

36 bosteder og plejecentre har takket ja til at få besøg af rejseholdet.

- Langt de fleste har været positive over tiltaget. De synes, det er dejligt, der bliver taget hånd om det, så personalet ikke selv skal bruge deres tid på at fortælle beboerne om, hvordan de skal bruge Digital Post, siger Anette Rubin fra e2015-projektgruppen, der overord-

net står for udviklingen af den digitale kommunikation til borgerne i Odense.

NYE TING TAGER TID

Rejseholdet har allerede besøgt de første bosteder og plejecentre. Emilieparken i Odense, der er et bo- og støttetilbud til voksne med nedsat psykisk funktionsevne, lagde lokaler til den første undervisning.

- Vi tænkte jubi, der er nogen, der kan komme og hjælpe os og mange af beboerne på én gang. I opstarten tager nye ting jo længere tid, siger Anne M. Ganderup, der er hjemmevejleder ved Emilieparken i Odense.

En af de beboere, der var med til den første kursus på Emilieparken, var Ivan Hansen, der nu føler sig klar til at modtage post via Digital Post.

- Jeg har allerede købt en Ipad, og hvis man ikke kan læse så godt, så er det en rigtig god ide at have en Ipad. Så kan jeg læse Digital Post på den. Og nu, hvor jeg er tilmeldt, føler jeg, at jeg er godt forberedt til, at der fra 1. november ikke bliver sendt noget på papir mere, siger Ivan Hansen.

PENGE AT SPARE

Ivan Hansen kan se flere fordele ved at få dokumenter tilsendt digitalt:

- Jeg bruger allerede min Ipad til at betale regninger via min netbank og er glad for at spare især gebyrer, siger han.

Og det er ikke kun Ivan Hansen og de andre beboere, der sparer penge ved at ordne deres henvendelser digitalt, også det offentlige vil spare mange penge. Det offentlige regner med at spare op mod 20 kr. pr. brev, der bliver sendt via Digital Post.

STYR PÅ PAPIRERNE

Ifølge Anne M. Ganderup er det dog ikke kun penge, der er at spare ved at bruge Digital Post. Hun føler sig overbevist om, at Digital Post bliver en hjælp i hverdagen både for beboerne og personalet, der vil kunne spare en masse tid.

- Det bliver helt klart en hjælp, fordi vi nu ved, hvor tingene befinder sig henne. Nogle gange bruger vi lang tid på at finde nogle dokumenter fra for eksempel banken, hvis vi skal hjælpe med at rette en beboers budgetter til. Kan vi ikke finde papirerne, så skal vi bruge tid på at tage i banken med beboeren, fortæller Anne M. Ganderup.

HJÆLP TIL SELVHJÆLP

En anden fordel ved Digital Post er, at beboerne føler, de kan være mere selvstændige og selvhjulpne.

- Flere af beboerne vil opleve det som rarer at sidde med en pædagog hjemme i deres lejlighed og klare henvendelser til det offentlige eller banken, fremfor at stå med en pædagog ved siden af eller have en seddel med, siger Anne M. Ganderup.

Ivan Hansen har også ind imellem brug for at få hjælp til at forstå en henvendelse fra det offentlige:

- Noget af det er svært, og noget af det er nemt. Og så kan jeg få hjælp af per-

Hjemmevejleder Anne M. Ganderup og Ivan Hansen var blandt de første, som var på kursus i at bruge Digital Post. De ser begge klare fordele ved den nye teknologi.

Hjælp at få

Vil du selv i gang med at bruge Digital Post, men er lidt usikker på hvordan, er der hjælp at hente på langt de fleste kommuners hjemmesider eller på **borger.dk**

Du kan også kontakte din lokale Borgerservice, der kan hjælpe dig med at oprette Digital Post, fritage dig fra det eller oprette læseadgang til andre.

sonalet eller min familie til at gå ind på nettet og se det hele, siger han

FORSKELLIGE LØSNINGER

Udover at undervise i hvordan Digital Post fungerer, har rejseholdet også mulighed for at hjælpe en borger med at oprette læseadgang, så en pårørende også kan få adgang til at læse en borgers digitale post. En anden mulighed, rejseholdet har, er at fritage en borger helt for at skulle have Digital Post, så vil borgerne fortsat modtage post fra det offentlige på papir.

- Der er stor forskel på beboerne, og derfor er der også stor forskel på, hvilken løsning der er bedst for den enkelte, fortæller Anette Rubin, der lægger vægt på, at så mange som muligt får Digital Post, men at det samtidig skal give mening for den enkelte borger.

Vi tænkte jubi, der er nogen, der kan komme og hjælpe os og mange af beboerne på én gang. I opstarten tager nye ting jo længere tid...

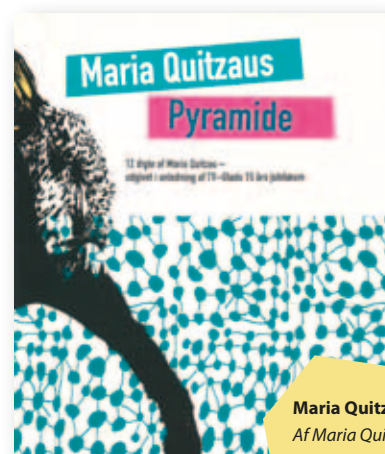
ANNONCE

Maria Quitzaus

PYRAMIDE

*I anledning af TV-Glads 15 års jubilæum har de udgivet bogen
Maria Quitzaus pyramide, der består af 12 digte af Maria Quitzau*

I TV-Glads forretningsplan står der blandt andet: Vi tror på, at mennesker med forskellige forudsætninger er et aktiv, der kan gøre det samfund, vi bor i, rigere, gladere og mere inspirerende. Det er Maria Quitzau – og hendes digte – et bevis på. Maria Quitzau er 28 år, og har blandt andet medvirket i program-serierne "Undskyld vi er her" og "Undskyld vi er her også" på DR.

Maria Quitzaus pyramide
Af Maria Quitzau
Glad Forlag
ISBN 978-87-993914-3-1

Maria Quitzaus

Pyramide

Hvordan vil jeg bygge en pyramide
Hvordan vil den se ud hvis jeg lavede den
Det kunne blive svært

Jeg stiller mig nogle gange det spørgsmål
Er jeg autist
Jeg kan se nogle træer
Det er der jeg kan se at jeg er handicappet
Jeg kan fornemme nogle autistiske træer, når det sker
Det er meget autistisk at alt skal være struktureret
Der skal være orden
Der skal være system
Det er lidt autistisk

Men det gælder ikke for alle
Det er måske den mellemtungeste linje i pyramiden

Jeg ved jeg har Downs
For jeg har også svært ved at se længere frem
Jeg har brug for at starte på en frisk
Og danne mig et overblik
Jeg har brug for at lægge en sidste sten
Den skal være på toppen af pyramiden
Her fra har jeg et klarere syn
Til alle stjernerne der leder mig på rette vej

Stjernerne er pædagogerne på mit bosted
Og ledelsen på mit arbejde

Jeg synes det er svært
At skulle huske på flere ting efter hinanden
Når jeg ser det på skrift bliver jeg træt i hovedet
Det er nok den tungeste sten til pyramiden
Det er nærmest som om
Jeg allerede har lavet en mørk korridor i pyramiden
Jeg føler jeg er under jorden
Hvordan skal jeg komme i gennem dagene

Jeg snakker med mig selv
Når jeg har for mange ting i hovedet
Men alligevel danser jeg rundt i gangene i pyramiden
Det holder mig oppe
Jeg er meget mere positiv

Vi har alle sammen forskellige sider
Vi har alle sammen en stædighed
På forskellige måder
Vi har forskellige måder at sige fra på
Vi har forskellige måder at være på

Men hvordan er jeg
Jeg er den jeg er
Det kan jeg ikke løbe fra

ANNONCE

ANNONCE

SMÅ ANNONCER

SMÅ ANNONCER

SMÅ ANNONCER

ANNONCE

VORES BØRN ER PÅ VEJ

KURSUSINVITATION

**DEN VANSKELIGE
OVERGANG
FRA BØRNEHAVE TIL
FOLKESKOLE**

Landsforeningen LEV og foreningens kredse i Nordsjælland afholder et **WEEKEND KURSUS**. Kurset handler om at være på vej. På vej fra børnehaven over i folkeskolen og fra folkeskolen over i ungdomsuddannelsen. Der er som forældre mange ting, der skal overvejes: Hvordan sikres den bedste overgang fra børnehaven over til folkeskolen, og hvordan vælger man i det hele taget den rigtige folkeskole og skoleform? Spørgsmål som: Hvad kan jeg forvente? Hvad er min ret som forælder, henstår for mange i det uvisse.

Dette og meget andet vil komme i fokus når Landsforeningen LEV inviterer til forældrekursus fra den **27. SEPTEMBER TIL 28. SEPTEMBER 2014**.

PROGRAM FOR KURSET

LØRDAG DEN 27.09.2014

- 14.30 Check-in på Hotel Hillerød
15.00 Velkommen ved Dan og Benjamin
Gennemgang af program
15.15 **Når jeg ser på mit barn, så tænker jeg ...**
16.00 Kaffe med frugt
16.20 **Når jeg (fortsat)**
17.00 **Overgang fra børnehave til skole**
18.30 Middag på Restaurant Frederiksborg Centeret
20.00 Kaffe på Hotel Hillerød
22.00 Natmad med diverse på Hotel Hillerød

SØNDAG DEN 28.09.2014

- 08.00 Morgenmad på Hotel Hillerød
09.00 **Forventninger til skoleverdenen**
10.00 Pause
10.20 **De vigtige vurderinger ved valg af skole**
12.00 Frokost (buffet) på Restaurant Frederiksborg Centeret
13.00 **Den perfekte skole for mit barn – Gruppearbejde**
14.00 **Hvordan og hvor kan man få hjælp?**
14.45 Pause
15.00 **Færdig med skolen – hvad så?**
16.15 Evaluering og opsamling

PRAKTISKE INFORMATIONER:

- For at deltage på dette kursus skal man være medlem af LEV.
- Kurset koster 800,- kr. per person. Prisen dækker overnatning på Hotel Hillerød, kursusafgift og forplejning. Det er gratis at deltage for LEV-medlemmer fra Nordsjælland.
- Der er plads til 30 personer på kurset.

TILMELDING er bindende og sker efter først til mølle princippet.

- Spørgsmål og tilmelding rettes til Christine Borchert, LEV, cb@lev.dk
- Underviser på kurset vil være Dan R. Schimmel.

Arrangør
LEV Nordsjælland
ved Keld Stürup
keldsturup@mail.dk

ANNONCE

STØT LEV og få rabat på salær ved salg af bolig

Indkøbsforeningen LEV har indgået aftale med fem ejendomsmæglere fra Nybolig om rabat på salæret til sælgere af boliger

LEV har – som tidligere beskrevet her i bladet – et samarbejde med firmaet Fundmakers om at rejse midler til oplevelser til mennesker med udviklingshæmning. Initiativet kaldes Indkøbsforeningen LEV og går ud på, at man i nogle butikker m.v. kan få rabat. Køberen sparer penge ved at handle i disse butikker. Det enkelte køb giver et beløb til Landsforeningen LEVs arbejde svarende til den rabat, som kunden får.

Indkøbsforeningen LEV er som en start under opbygning på Nordsjælland, hvor en række butikker giver rabat og støtter LEV. Sidste skud på stammen er fem ejendomsmæglere under Nybolig. Ejendomsmæglerne ligger i Helsingør, Hørsholm, Hillerød, Fredensborg og Humlebæk.

På indkobsforeningenlev.dk kan du læse mere om Indkøbsforeningen LEV og butikkerne, der er tilsluttet, herunder Nyboligs ejendomsmæglere.

Det er planen, at initiativet fra Nordsjælland skal brede sig til andre dele af landet. I løbet af efteråret starter Fundmakers op i Storkøbenhavn.

Tilskud og legater

Indkaldelse af ansøgninger til fonde og legater, som administreres af Landsforeningen LEV

Landsforeningen LEVs forretningsudvalg, som samtidig er legat/fondsbestyrelse for en række fonde og legater, har besluttet, at udlodninger fra fonde og legater fremover sker ved to årlige udlodninger.

DER UDLODDES TIL FØLGENDE FORMÅL:

- Tilskud til enkeltpersoner i form af anskaffelser, rejser, julegaver.
- Formål på konkrete, navngivne botilbud i form af drift, ting, forbedringer, oplevelser. Der udsendes indkaldelser til de pågældende botilbud.
- Forskning og vidensgenerering om udviklingshæmning.
- Personer med udviklingshæmning, som enten bor i Københavns Kommune eller benytter et beskæftigelses-, aktivitets-, samværs eller klubtilbud m.m. beliggenhed i Københavns Kommune, kan søge Niels Tøpholms Kulturfond.
- Støtte til uddannelses- og udviklingsophold for mennesker med udviklingshæmning.

Læs mere om formål og ansøgningsprocedurer på lev.dk/medlemsservice/tilskud-og-legater.aspx.

EFTERÅRSUDLODNING

Ansøgningsfristen for alle grupper er 1. oktober 2014.

Nyt samarbejde om velfærd i kommunerne

Fremfærd er navnet på et samarbejde, KL og KTO har indgået om at udvikle de kommunale kerneopgaver, og hvor også Sundhedskartellet deltager. Det fælles mål er at skabe effektive arbejdspladser, hvor opgaverne løses i et tæt samspil med borgerne, og hvor medarbejdere kan udfolde deres faglighed og trives. Fremfærd er organiseret i fem områder, der iværksætter udviklingsarbejde inden for alle dele af den kommunale velfærd.

Selvom formanden for KL's Løn- og Personaleudvalg Michael Ziegler og FOA-formand Dennis Kristensen er modparter, når der forhandles overenskomster, ser de overraskende ens på mange af de langsigtede udfordringer og løsninger på de kommunale kerneområder.

Ifølge Dennis Kristensen er målet en mere håndholdt velfærd, hvor medarbejderne har større frihed til at udnytte deres faglighed til at samarbejde med den enkelte borger: "Det handler både om borgernes værdighed og om at bruge medarbejdernes faglighed og viden på en mere effektiv og meningsfuld måde. Men hvis fokus på borgeren kun er et skalkeskjul for at skære i velfærden, så går det galt," siger han.

Læs mere om Fremfærd og hent magasinet på fremfaerd.dk.

Nu samles endnu mere specialrådgivning under VISO

Specialrådgivningen for blandt andet borgere med svære kommunikationshandicap eller epilepsi blev den 1. juli samlet under den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, VISO, i et nyt, nationalt netværk. Målet er at sikre, at alle borgere og fagfolk, der har behov for en meget specialiseret rådgivning, også har adgang til den.

Den nye organisering skal sikre, at alle fagfolk, borgere og pårørende, der har brug for det, har adgang til den meget specialiserede rådgivning på området. Med andre ord skal det være behovet – ikke kommunens beliggenhed eller borgerens adresse – der er afgørende for, hvilken rådgivning man kan få.

Både fagpersoner og borgere skal fortsat kontakte de forskellige tilbud direkte. Det er altså ikke nødvendigt at henvende sig til VISO først, som man måske er vant til i andre sammenhænge, hvor man bruger VISO.

Læs mere om det nye netværk på socialstyrelsen.dk.

"The Studs" fra Viborg skal være med til at skabe underholdning til grandprixfesten om aftenen.

Musikfest i Viborg

Lørdag den 25. oktober er der Grandprix for Handicapbands i Tinghallen i Viborg. Ti bands fra hele landet deltager i dysten om at efterfølge sidste års vinder "Musik til kaffen" fra Brøndby som det bedste band med medlemmer med et handicap.

Musikfesten starter kl. 13.00 og slutter først sent lørdag aften. Dagen er delt op i to dele, således at grandprixet afvikles om eftermiddagen, mens der er stor grandprixfest om aftenen med spisning, underholdning og dans. Bag hele arrangementet står STU Viborg.

Praktiske oplysninger om priser, billetbestilling m.m. kan man finde på handicapgrandprix.dk.

Vigtigt nyt om boligstøtte

Bor du i et alment boligselskab og får boligstøtte, skal du ikke længere give besked til Udbetaling Danmark, hvis din husleje ændrer sig, eller der sker ændringer i din bolig, for eksempel fordi den bygges om. Udbetaling Danmark får nu automatisk besked om det fra dit boligselskab.

Du modtager altid et brev fra Udbetaling Danmark, hvis der sker ændringer for dig. Husk at tjekke, at oplysningerne i brevet er rigtige.

Bemærk, at du stadig skal give besked til Udbetaling Danmark, hvis der sker andre ændringer i din situation, for eksempel hvis:

- Du flytter – også selv om du har givet besked til folkeregistret.
- Indkomsten for dig eller én, du bor sammen med, ændrer sig.
- Antallet af personer, der bor i boligen, ændrer sig.

Det er vigtigt, at du giver Udbetaling Danmark besked med det samme, så du får det rigtige beløb. Så undgår du at skulle betale penge tilbage.

Læs mere om boligstøtte på borger.dk/boligstoette.

ÅRSTIDERNE – ny Tegn til Tale DVD

Videovupti har udgivet en ny Tegn til Tale DVD. DVD'en indeholder ni små film, der handler om de fire årstider. Til hver film er der også en tegngennemgang. Der præsenteres cirka 300 forskellige tegn.

Målgruppen er børn og unge med særlige kommunikative behov og deres "voksne", men kan naturligvis ses af alle.

Bag Videovupti står to nuværende og en forhenværende lærer på Rosenvængets Skole, der er Viborg Kommunes specialskole for elever med generelle indlæringsvanskeligheder og autisme spektrum forstyrrelser.

Har du lyst til at købe eller læse mere om "Årstiderne", så klik ind på videovupti.dk. DVD'en koster 250 kr. med moms og uden forsendelse.

LILLE INDSATS – STOR VÆRDI...

Lille indsats - stor værdi er en konference om, hvorfor og hvordan kan man lave friluftslivsaktiviteter for mennesker med vidtgående fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.

Konferencen finder sted den 21. og 22. oktober på Skovskolen i Fredensborg og er arrangeret af blandt andre Handicapidrættens Videnscenter.

Konferencen målretter sig primært mod ledere på bosteder, aktivitetscentre, skoler, fritidsklubber, den offentlige forvaltning mm. Men også mod praktikere og fagfolk på området.

Tilmelding og mere info på handivid.dk.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSKONTOR:

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup

Telefon: 3635 9696

E-mail: lev@lev.dk

Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag: 9.00-16.00

Fredag: 9.00-13.00

GIRO:

5 49 00 06 (kontingent)

2 00 10 04 (gaver og bidrag)

LANDSFORMAND:

Sytter Kristensen

Tlf. 4016 8044

e-mail: sk@lev.dk

NÆSTFORMAND

Tonny Mortensen

Tlf. 2168 6273

e-mail: tm@lev.dk

LEV BLADET:

Nr. 5/63. årgang 2014

ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt

Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International

NSR – Nordisk Samarbejdsråd

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Sytter Kristensen

REDAKTION:

Arne Ditlevsen, Sytter Kristensen,

Lasse Rydberg, Hans Andersen,

Thomas Gruber

FORSIDEILLUSTRATION:

Synergi Reklamebureau Webureau

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup

Telefon: 3635 9696

Telefax: 3635 9697

E-mail: redaktion@lev.dk

Indsendte bidrag afspejler ikke

nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINE:

Deadline LEV 6 er 14. september.

Bladet udkommer 15. oktober.

ANNONCEEKSPEDITION:

FL Reklame

Damgårdsvej 46, Gram

8660 Skanderborg

Tel. 8793 3788

Email: fl@flreklame.dk

OPLAG: 8.000 stk.

LAYOUT OG TRYK:

Synergi Reklamebureau Webureau

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag:

10.00-12.00

Torsdag, fredag, lørdag, søndag:

Lukket

Ring 8038 0888

(LEV betaler samtalen)

E-mail: raadgivningen@lev.dk

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen

Tlf. 6445 1562

e-mail: ingrid.rasmussen@kabelmail.dk

Billund

Mette Andersen

Tlf. 2870 3091

e-mail: flintemarken@gmail.com

Bornholm

Svend Pedersen

Tlf. 2151 0399

e-mail: svendp07@gmail.com

Djursland

Per Sørensen

Tlf. 8639 4881

email: sorensen.ahorn6@mail.tele.dk

Dragør/Tårnby

Johnny Fredelund

Tlf. 2468 2354

e-mail: hjfredelund@yahoo.dk

Egedal

Jane Villemoes

Tlf. 4031 7597

e-mail: janevillemoes@msn.com

Esbjerg/Fanø

Dorthe Højriis Thomsen

Tlf. 7545 0383

e-mail: dhtprivat@mail.dk

Favrskov/Skanderborg

Lone Thykær

Tlf. 8691 1070

e-mail: thykeer@webspeed.dk

Faxe/Vordingborg/Stevns

Winnie Lindner Pedersen

Tlf. 2945 8313

e-mail: winnie_lindner@mail.tele.dk

Fredensborg/Hørsholm/Rudersdal

Flemming Sundt (kontaktperson)

Tlf. 4586 1707

e-mail: flemmingsundt@gmail.com

Frederiksberg

Kirsten Bartroff

Tlf. 3871 3158

e-mail: kirsten.bartroff@kreds.lev.dk

Frederikssund

Ninette Hartwich

Tlf. 4738 4010

e-mail: lev.frederikssund@gmail.com

Furesø

Sine Holm

Tlf. 4498 4454

e-mail: sine@biomerieux.dk

Fåborg-Midtfyn/Ærø

Ulla Stick

Tlf. 6268 1987

e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Jens Christian Pedersen

Tlf. 3968 2056

e-mail: jcpedersen@gmail.com

Gladsaxe

Alice Rasmussen (kontaktperson)

Tlf. 3969 5852

e-mail: alice.rasmus@webspeed.dk

Greve

Allan Jørgensen (kontaktperson)

Tlf. 4390 8963

e-mail: allan_joergensen@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen

Tlf. 7484 1665

e-mail: solvej1954@gmail.com

Halsnæs

Rita Simonsen

Tlf. 4971 9471

e-mail: ritas@os.dk

Hedensted/Horsens

Dorrit S. Haulrich

Tlf. 7589 7919

e-mail: dokinira@hotmail.com

Helsingør

Jacob Svendsen

Tlf. 4922 6162

e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Marianne Ulrich-Jørgensen

Tlf. 4491 9168

e-mail: ml.ulrich@privat.dk

Hillerød/Allerød

Dorthe Kann

Tlf. 4826 1050

e-mail: dkann@dadlnet.dk

Holbæk/Odsherred

Morten Løvschall

Tlf. 5917 3917

e-mail: morten@lovschall.name

Høje Taastrup

Erik Petersen

Tlf. 2211 3430

e-mail: svane1@post11.tele.dk

Kalundborg

Søren Hansen

Tlf. 5950 7416

e-mail: sdh@dbmail.dk

Kerteminde

Laurits Nielsen

Tlf. 6534 1509

e-mail: lauhed1@gmail.com

Kolding

Inge Stausholm

Tlf. 7553 1320

e-mail: inge@istausholm.dk

København

Danielle Pröschild

Tlf. 4013 7016

e-mail: danielle@proschold.dk

Køge

Ulla Fougat

Tlf. 5682 2369

e-mail: u.fougat@yahoo.dk

Lolland/Falster

Kari Nordeide

e-mail: kari.nordeide@gmail.com

Morsø

Lone Øst

Tlf. 9776 4698

e-mail: zenofexxx@sol.dk

Nyborg

Ole Skovsboell

Tlf. 4029 6097

e-mail: skovsboell@hotmail.com

Næstved

Hanne Kristensen (kontaktperson)

Tlf. 2291 5746

e-mail: larskristensen@stofanet.dk

Odder/Samsø

Tom Møller Jensen

Tlf. 3020 9133

e-mail: tom.m.jensen@gmail.com

Odense

Ib Poulsen

Tlf. 2388 5993

e-mail: ib.poulsen@gmail.com

Randers

Preben Schmidt

Tlf. 8640 2217

e-mail: preben@achtenschmidt.dk

Ringsted

Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: lev.ringsted@gmail.com

Roskilde/Lejre

Bjørn Lykke Sørensen
Tlf. 6172 0976
e-mail: bohism29@gmail.com

Rødovre

Tom Olsen
Tlf. 2021 3651
e-mail: tom-riechmann@post.tele.dk

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail:
anderschristensen1976@gmail.com

Skive

Jørn Bruun
Tlf. 9752 5516
e-mail: bruun.skive@youmail.dk

Slagelse/Sorø

Gitte Larsen
Tlf. 58376012
e-mail: gla@attheweb.dk

Solrød

Carsten Wærns
Tlf. 5614 4125
e-mail: waerens@webspeed.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Finn Schmidt (kontaktperson)
Tlf. 2532 0805
e-mail: fluefinn@gmail.com

Thisted

Gerda Kobberøe (kontaktperson)
Tlf. 9793 7444

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ole Lennart
Tlf. 2170 0359
e-mail: familien-lennart@mail.dk

Vejen

Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk

Vejle

Kari Overhalden
Tlf. 7572 1590
e-mail: kari@tilmar.dk

Vendsyssel

Fridolin Laager
Tlf. 9847 9116
e-mail: laagerf@gmail.com

Vestegnen

Niels Tobiasen
Tlf. 2420 1624
email: lev.vestegnen@kreds.lev.dk

Vestjylland

Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@lev-vestjylland.dk

Viborg

Susanne B. Andersen
Tlf. 2822 0596
e-mail: susannebandersen5@gmail.com

Aabenraa

Magny Jønch
Tlf. 7452 6472
e-mail: magnyjonch@webspeed.dk

Aalborg/Himmerland

Marianne Holm
Tlf: 9856 1825
email: mk.holm@hotmail.com

Aarhus

Anni Sørensen
(konstitueret formand)
Tlf. 2628 3083
e-mail: anni.soerensen6@skolekom.dk

Angelmanforeningen i Danmark

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail:
angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.ddbf.info

**Dansk Forening for
Tuberøs Sclerose**

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tsdanmark.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

**Handicappede børn og unge
uden diagnose**

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: hbudmail@gmail.com
www.hbud.dk

**Landsforeningen for
Rubinstein-Taybi Syndrom**

Karin Kirkedal Hansen
Tlf. 3116 5559
e-mail: kirkedal.hansen@jafnet.dk
www.Rubinstein-TaybiSyndrom.dk

UniqueDanmark

Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Thomas Bjerg Mikkelsen
e-mail: formand@k-h.dk
www.k-h.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Thomas Hamann
Tlf. 2129 6675
email: donluffe@me.com
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

**Landsforeningen for
Fragilt X syndrom**

Eva Bryld
Tlf. 2349 0317
e-mail: formand@fragiltx.dk
www.fragiltx.dk

**Dansk Forening for
Williams Syndrom**

Mette Grentoft
Tlf. 2261 2760
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk

**Landsforeningen for
Prader-Willi Syndrom**

Jytte Helgogaard
Tlf. 2167 1299
e-mail: jyttehelgogaard@tdcadsl.
dkwww.prader-willi.dk

**Landsforeningen for
Sotos Syndrom**

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotosyndrom.dk

**Landsforeningen
Rett Syndrom**

Winnie Pedersen
Tlf. 7020 2053
e-mail: post@rett.dk
www.rett.dk

**ULF – Udviklingshæmmedes
Landsforbund**

Lars Gjermandsen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

Copyright:

LEV må gerne kopieres og på anden
måde anvendes, hvis kilden tydeligt
angives.

Et eksemplar af den pågældende publi-
kation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 1903-7937

ANNONCE

ANNONCE

POST

PP DANMARK

Magasinpost SMP
ID-nr. 42104

JEG ER UNG OG HAR
UDVIKLINGSHÆMNING - KAN
DET OVERHOVEDET LADE SIG
GØRE, AT JEG FÅR
EN FORSIKRING?

JEG BOR I ET
BOFÆLLESSKAB, ER DET
SÅ MULIGT AT FÅ EN
FORSIKRING, DER IKKE KOSTER
FOR MEGET?

JEG HAR ET HANDICAP,
SÅ DERFOR ER DER INGEN
FORSIKRINGSSELSKABER, DER
VIL FORSIKRE MIG.

NÅR MAN ER
UDVIKLINGSHANDICAPPET,
SÅ HJÆLPER KOMMUNEN DA
MED EN FORSIKRING,
GØR DEN IKKE?

HVAD KAN DER SKE I
MIT LIV, SOM GØR, AT DET
ER NØDVENDIGT, AT JEG
FÅR EN FORSIKRING?

Forsikring

- er det overhovedet noget for mig?

Er dette tanker, du kan nikke
genkendende til?

Så kunne Handi Forsikrings-
service være en god mulighed
for at få svar på dine spørgs-
mål om forsikring.

Vi tilbyder forskellige
forsikringsmuligheder til
mennesker med udviklings-
hæmning og andre handicap.

Ring til os og hør nærmere.

CODAN **HANDI**
Forsikringservice

Handi Forsikringservice

Tlf. 3635 9640

(mandag-torsdag kl. 9-15:30)

Email: handi@lev.dk